

Marialoop (Meulebeke, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2018B240

20/02/2018-21/02/2018

RAPPORTERING PROSPECTIE
NOTA

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteurs: Bot Bart, Fedra Slabbinck

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2018

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 1: Archeologierapport Verslag van het proefsleuvenonderzoek	5
1.1 Inleidende bepalingen.....	5
1.2 Beschrijving van de geplande herinrichting	6
1.3 Beschrijving van de uitgevoerde werken	7
1.3.1 Administratieve gegevens	7
1.3.2 Beschrijving van de onderzoeksopdracht	9
1.3.3 Beschrijving van de werkwijze en onderzoeksstrategie	10
1.4 Beschrijving van de resultaten.....	14
1.4.1 Beschrijving van het onderzochte gebied	14
1.4.1.1 <i>Traditionele landschappenkaart</i>	15
1.4.1.2 <i>Geologie</i>	15
1.4.1.2.1 Tertiair.....	15
1.4.1.2.2 Quartair.....	16
1.4.1.3 <i>Bodem</i>	17
1.4.1.3.1 Bodemtypes	17
1.4.1.3.2 Bodemerosie.....	19
1.4.1.3.3 Huidig gebruik en verstoringen.....	19
1.4.1.4 <i>Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV)</i>	20
1.4.1.5 <i>Hydrografie</i>	22
1.4.2 Historische voorkennis	23
1.4.3 Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand	27
1.4.4 Inschatting van de aard en de hoeveelheid van de vondsten	44
1.4.5 Inschatting van de aard en potentieel van de genomen stalen	44
1.4.6 Gemotiveerde tekstuele inschatting van de datering en interpretatie van de archeologische site, op basis van sporen en vondsten.....	45
1.4.6.1 <i>(Post)middeleeuwse percelering</i>	45
1.4.6.2 <i>Ambachtelijke activiteiten</i>	45
1.4.6.3 <i>Conclusie</i>	45
1.4.7 Tekstuele inschatting van de interpretatie van de aard en mogelijke betekenis van de archeologische site, onder meer in confrontatie met de op voorhand geformuleerde vraagstellingen en verwachtingen.	46
1.4.8 Tekstuele inschatting van de bewaringstoestand van de archeologische artefacten.....	48
1.5 Beschrijving van de verdere aanpak.....	49
1.5.1 Tekstuele beschrijving van de aanpak voor het assessment	49

1.5.2	Tekstuele actualisering van de onderzoeksvragen en onderzoeksdoelstellingen, inclusief bijkomende onderzoeksvragen, op basis van de vaststellingen bij het veldwerk.....	49
1.6	Gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble als dat de voorstellen die erover geformuleerd zijn in de toelating wijzigt of aanvult.....	49
1.7	Samenvatting voor (niet-)gespecialiseerd publiek	49
1.7.1	Samenvatting gespecialiseerd publiek.....	49
1.7.2	Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek.....	50
1.8	Bibliografie	50

FIGURENLIJST (2018B240)

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt) (overgenomen uit het verslag van resultaten bureauonderzoek 2017J284).....	5
Figuur 2. Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt) (overgenomen uit het verslag van resultaten bureauonderzoek 2017J284)..	6
Figuur 3. Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het onderzoek en de locatie van het onderzoek.	7
Figuur 4. Projectgebied weergegeven op de topografische kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2018J284).	8
Figuur 5. Situering van de sleuven (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek J284).	10
Figuur 6. Zicht op het industriegebouw op het zuidelijke deel van het terrein met aanpalend de brandweg. 11	
Figuur 7. Sleuvenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: geopunt).	12
Figuur 8. Sleuvenplan geprojecteerd op de meest recente orthofoto (bron: geopunt).	13
Figuur 9. Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	14
Figuur 10. Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek J284).	15
Figuur 11. Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	16
Figuur 12. Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	17
Figuur 13. Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	18
Figuur 14. Projectgebied weergegeven op de erosiegevoeligheidskaart van de Vlaamse gemeenten (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284). 19	
Figuur 15. Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	20
Figuur 16. Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	21
Figuur 17. Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	22

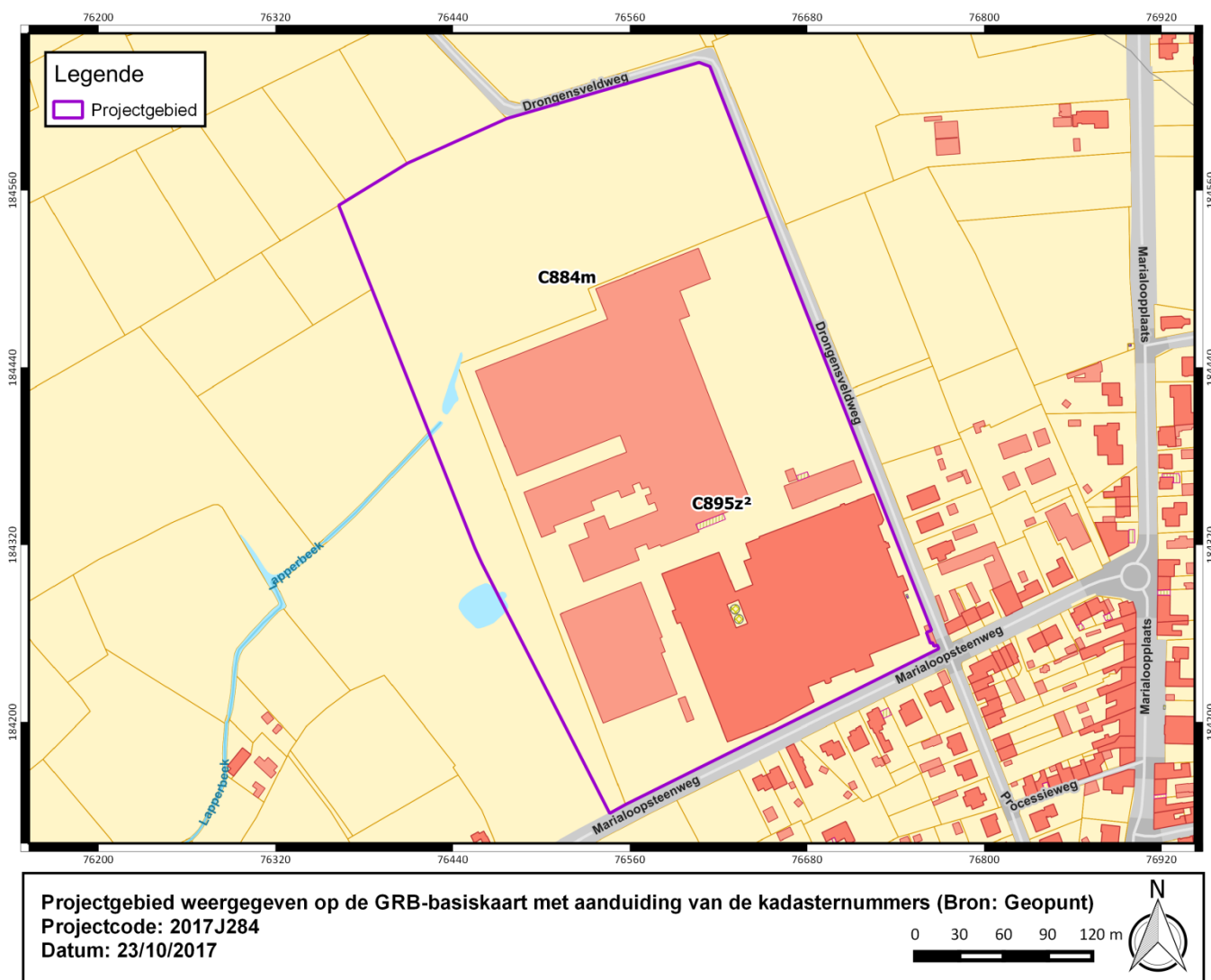
Figuur 18.	Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	24
Figuur 19.	Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca 1840 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	25
Figuur 20.	Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).	26
Figuur 21.	Kaart met hoogtes maaiveld (groen) en vlakhoogtes (rood).	27
Figuur 22.	Proefsleuven met aanduiding van de profielen.	28
Figuur 23.	Profielen 1 (links) en 2 (rechts).	29
Figuur 24.	Profielen 3 (links) en 4 (rechts).	29
Figuur 25.	Profielen 5 (links) en 6 (rechts).	30
Figuur 26.	Profiel 7.	30
Figuur 27.	Beschrijving referentieprofiel 1.	31
Figuur 28.	Referentieprofiel 1.	32
Figuur 29.	Beschrijving referentieprofiel 2.	33
Figuur 30.	Referentieprofiel 2.	34
Figuur 31.	Allesporenkaart.	35
Figuur 32.	Overzichtsfoto sleuf 1 (links), sleuf 2 (rechts).	36
Figuur 33.	Overzichtsfoto sleuf 5 (links), sleuf 7 (rechts).	36
Figuur 34.	Allesporenkaart met spoornummers.	38
Figuur 35.	Zicht op kijkvenster 1.	39
Figuur 36.	Tekeningen coupes sporen.	39
Figuur 37.	Doorsnede op S4.	40
Figuur 38.	S5 in vlak (links) en doorsnede (rechts).	40
Figuur 39.	S8 in vlak.	41
Figuur 40.	Zicht op kijkvenster 2 met S12.	41
Figuur 41.	S14 in kijkvenster 3.	42
Figuur 42.	Zicht op kijkvenster 3.	42
Figuur 43.	Doorsnede op S14.	43
Figuur 44.	Profiel 6.	43
Figuur 45.	Lijst van de genomen stalen.	44
Figuur 46.	Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).	46

Deel 1: Archeologierapport Verslag van het proefsleuvenonderzoek

1.1 Inleidende bepalingen

De archeologische prospectie kadert binnen de geplande realisatie van een fabrieksuitbreiding gesitueerd te Meulebeke, provincie West-Vlaanderen. Het projectgebied wordt in deze studie Meulebeke Marialoop genoemd (cfr. 1.2). Met deze prospectie met ingreep in de bodem wordt een volgende stap gezet in het kader van de Code van Goede Praktijk. In dit kader en volgens het Onroerend Erfgoeddecreet van 12 juli 2013 werd een bekrachtigde archeologienota¹ verkregen die bepaalde dat een archeologische prospectie diende te worden uitgevoerd ter hoogte van de Marialoop te Meulebeke.

Het onderzoek werd uitgevoerd door het archeologisch projectbureau Ruben Willaert bvba, in opdracht van Architectenburo Dirk Moerman bvba. Het terreinwerk is uitgevoerd op dinsdag 20/02/2018 en woensdag 21/02/2018, door B. Bot (erkend archeoloog) en F. Slabbinck (assistent-archeoloog).

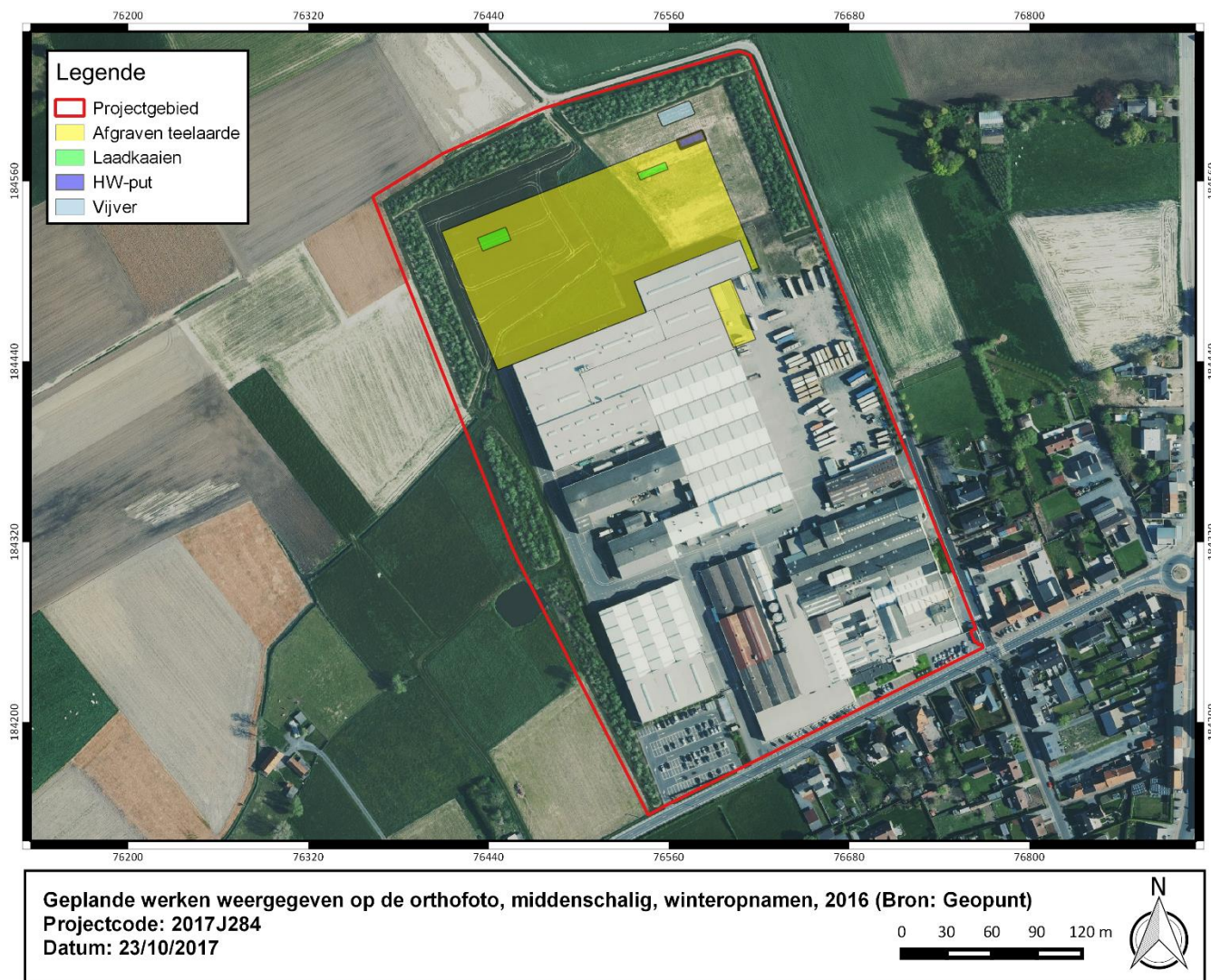

Figuur 1. Projectgebied weergegeven op de GRB-basiskaart met aanduiding van de kadastrumnummers (bron: Geopunt) (overgenomen uit het verslag van resultaten bureauonderzoek 2017J284).

¹ <https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/5412>

1.2 Beschrijving van de geplande herinrichting

De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand bedrijfsgebouw. In functie van de bouw worden een aantal bodemingrepen voorzien. Deze betreffen het uitgraven van teelaarde, aanleg rioleringen, inplanting van betonvloer en funderingszolen en het uitgraven van twee laadkaaien, een vijver en een HWput. De oppervlakte van de geplande bodemingreep was 17 718 m².

Figuur 2. Geplande werken weergegeven op de orthofoto, middenschallig, winteropnamen, 2016 (Bron: Geopunt) (overgenomen uit het verslag van resultaten bureauonderzoek 2017J284).

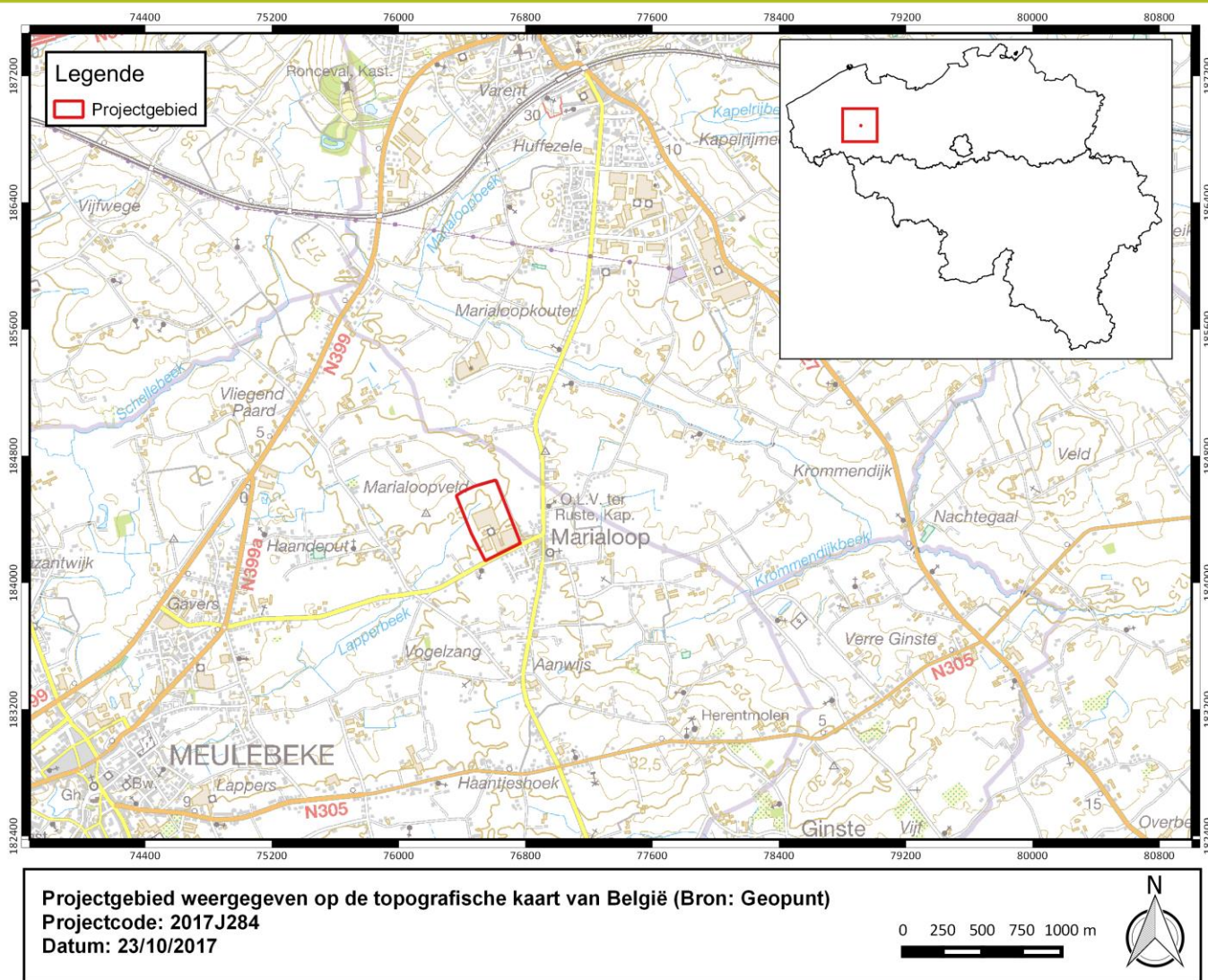
1.3 Beschrijving van de uitgevoerde werken

1.3.1 Administratieve gegevens

a) Projectcode	2018B240	
b) De naam en het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	Bart Bot OE/ERK/Archeoloog/2016/00114	
c) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Meulebeke
	Deelgemeente	/
	Postcode	8760
	Adres	Marialoop
	Toponiem	Marialoop
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	Xmin = 76145 Ymin = 184067 Xmax = 77047 Ymax = 184694
d) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	Figuur 1: Meulebeke, Afdeling 2, Sectie C, nrs 884 m, 895z ²	
e) Een topografische kaart van het onderzochte gebied waarvan de schaal afgestemd is op de grootte van het projectgebied	Zie Figuur 4	
f) De begin- en einddatum van de uitvoering van het onderzoek	20/02/2018-21/02/2018	

Figuur 3. Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het onderzoek en de locatie van het onderzoek.

Figuur 4. Projectgebied weergegeven op de topografische kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2018J284).

1.3.2 Beschrijving van de onderzoeksopdracht

Het proefsleuvenonderzoek -uitgevoerd op 20 en 21 februari 2018- werd uitgevoerd naar aanleiding van een stedenbouwkundige vergunning. In functie hiervan werd reeds vooronderzoek verricht in de vorm van een bureaustudie (cfr. Verslag van resultaten – bureauonderzoek 2017J284). Op basis van dit vooronderzoek kon de aanwezigheid van een archeologische site niet worden bevestigd noch worden ontkend. Daarom werd een vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven geadviseerd op een deel van het terrein.

Doel van de terreininventarisatie door middel van proefsleuven is een inschatting maken van het archeologisch potentieel binnen het projectgebied. Van belang hierbij is dat minstens volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

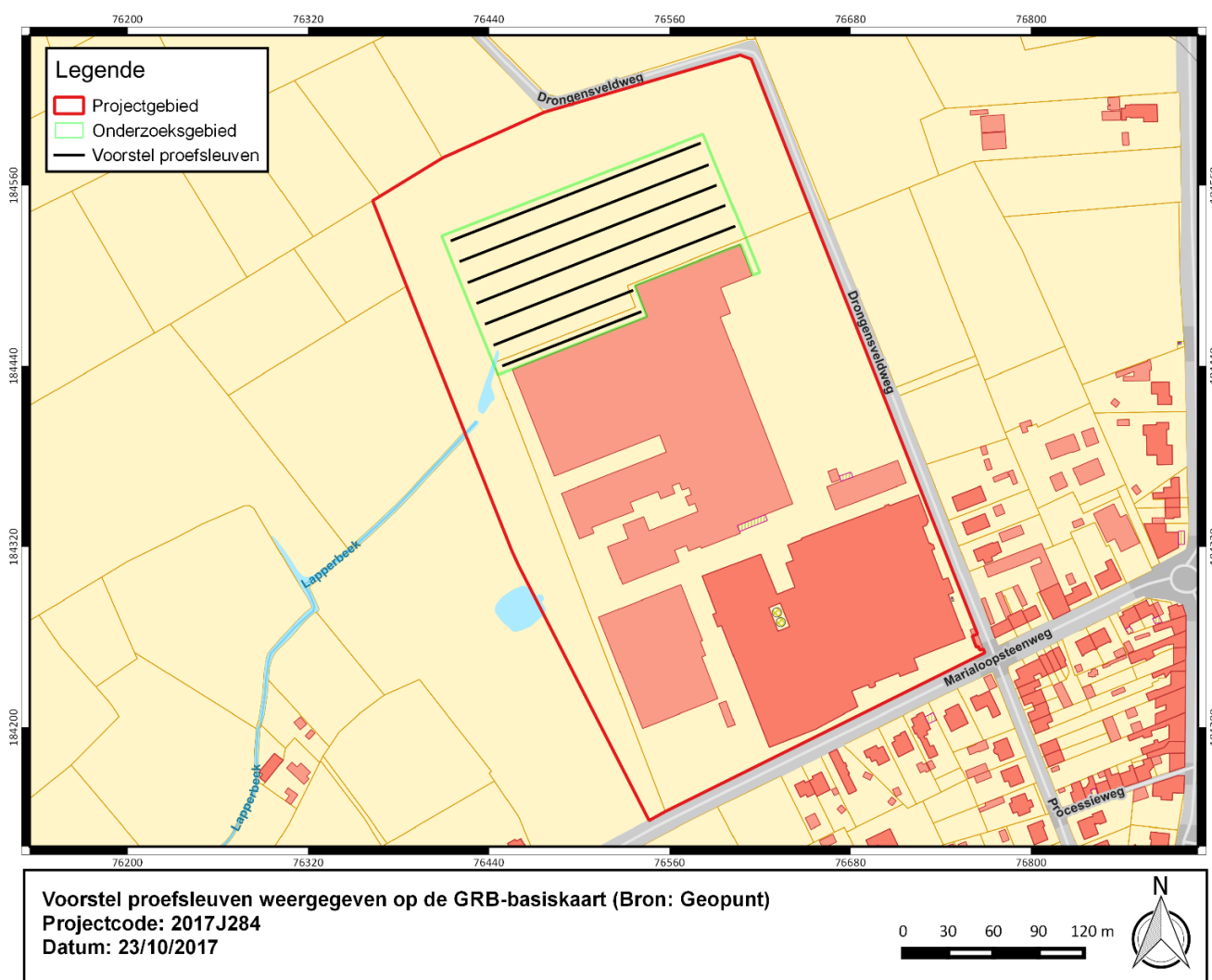
- wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?
- in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Is er sprake van een grote mate van versterking door de aanwezige bebouwing en sloop?
- kunnen uitspraken gedaan worden over het al dan niet aanwezig zijn van (een) begraven bodem(s)?
- zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.
- wat is de bewaringstoestand van de sporen?
- kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?
- wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?
- maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?
- zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Op welke manier is het erf/nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht?
- zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte?
- indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?
- wat betekenen de gegevens mogelijk voor de aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?
- voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)
- voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:
  - ° wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?

- ° welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?
- ° welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?
- ° zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?

1.3.3 Beschrijving van de werkwijze en onderzoeksstrategie

a) een tekstuele beschrijving van de onderzoeksmethode in samenhang met de aard van de archeologische site en het plan van aanpak zoals geformuleerd in de melding;

Op basis van de geselecteerde zone uit het bureauonderzoek werd een sleuvenplan opgesteld (zie Melding Meulebeke Marialoop). Het onderzoeksgebied is ca. 1,7ha groot (= 17000m²). Het oorspronkelijke sleuvenplan voorzag 7 sleuven. Dit sleuvenplan werd bijna volledig gevolgd (zie 1.3.3.b.)

Figuur 5. Situering van de sleuven (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek J284).

b) een tekstuele motivatie van afwijkingen inzake strategie, methoden, technieken of onderzochte zone ten opzichte van het plan van aanpak uit de toelating, indien relevant geïllustreerd met een plan;

Een deel van het plangebied kon niet onderzocht worden. Een eerste niet-onderzoekbare gedeelte bevond zich op het zuidelijke deel van het terrein. Het betrof een zone van 1300m², grenzend aan het huidige industriegebouw. De zone was reeds verhard en sterk verstoord als gevolg van de bouw van het aanpalende industriegebouw. Een tweede zone bevond zich centraal op het terrein. Het betrof een lager gelegen, heel nat stuk van het terrein (380m²), onderdeel van de Lapperbeek. De totaal te onderzoekbare zone werd aldus herleid tot 15320m². De proefsleuven dienden 10% van de onderzoekbare oppervlakte te beslaan (d.i. ca. 1532m²) met bijkomend ca. 2,5% aan kijkvensters of dwars/volgsleuven waar relevant (= ca. 383m²). De kijkvensters dienden voldoende groot te zijn om een antwoord te kunnen geven om de onderzoeksvragen te beantwoorden.

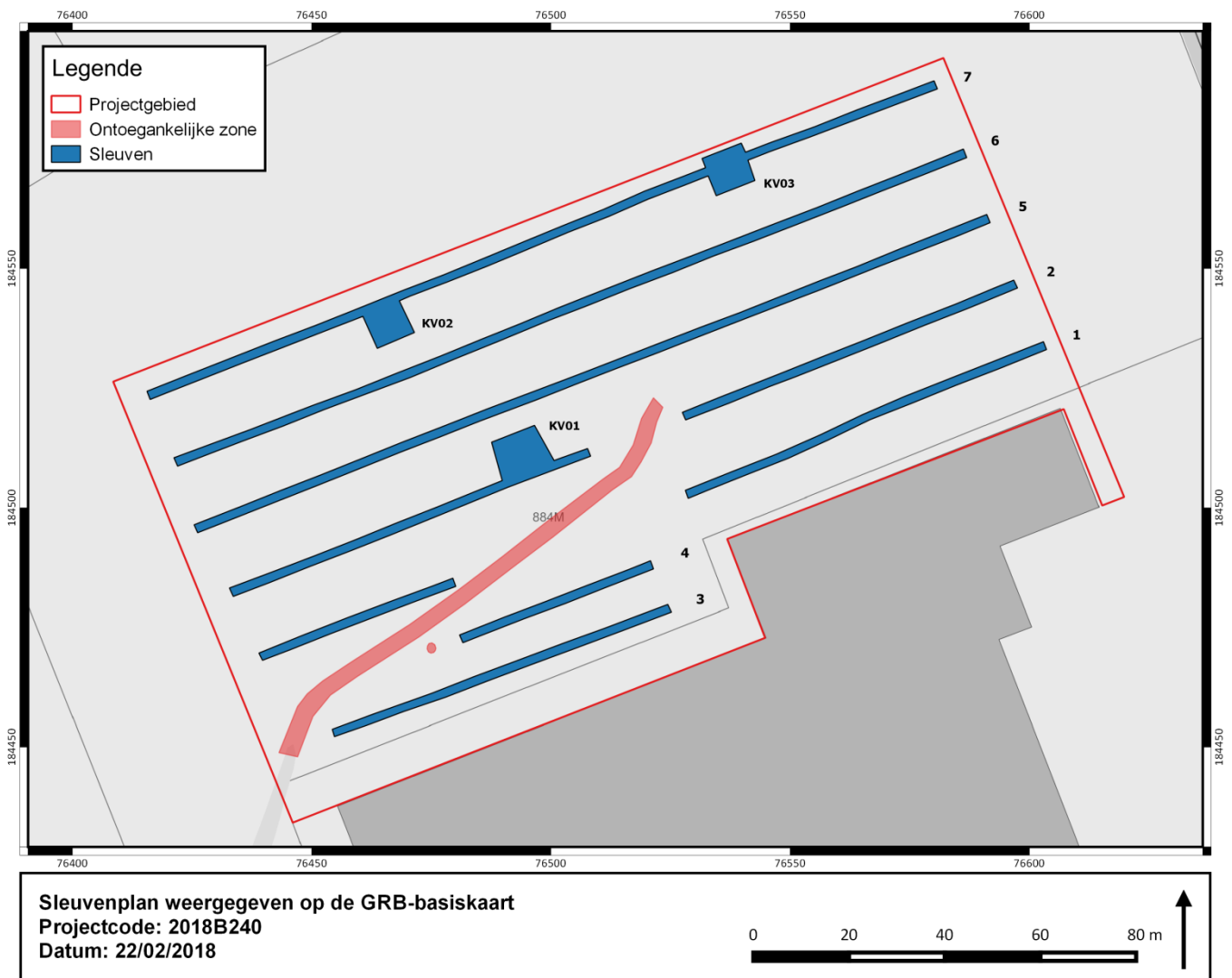
In totaal worden 7 sleuven aangelegd met een NO-ZW oriëntatie en drie kijkvensters. In totaal werd 2217m² aan sleuven opengelegd (of 14,4%) en 198m² aan kijkvensters (of 1,3%). In totaal werd dus 15,7% van de onderzoekbare zone onderzocht, ruim boven de vooropgestelde 12,5%. De onderzochte zone was ook ruim voldoende om gefundeerde uitspraken te doen over de te nemen maatregelen.

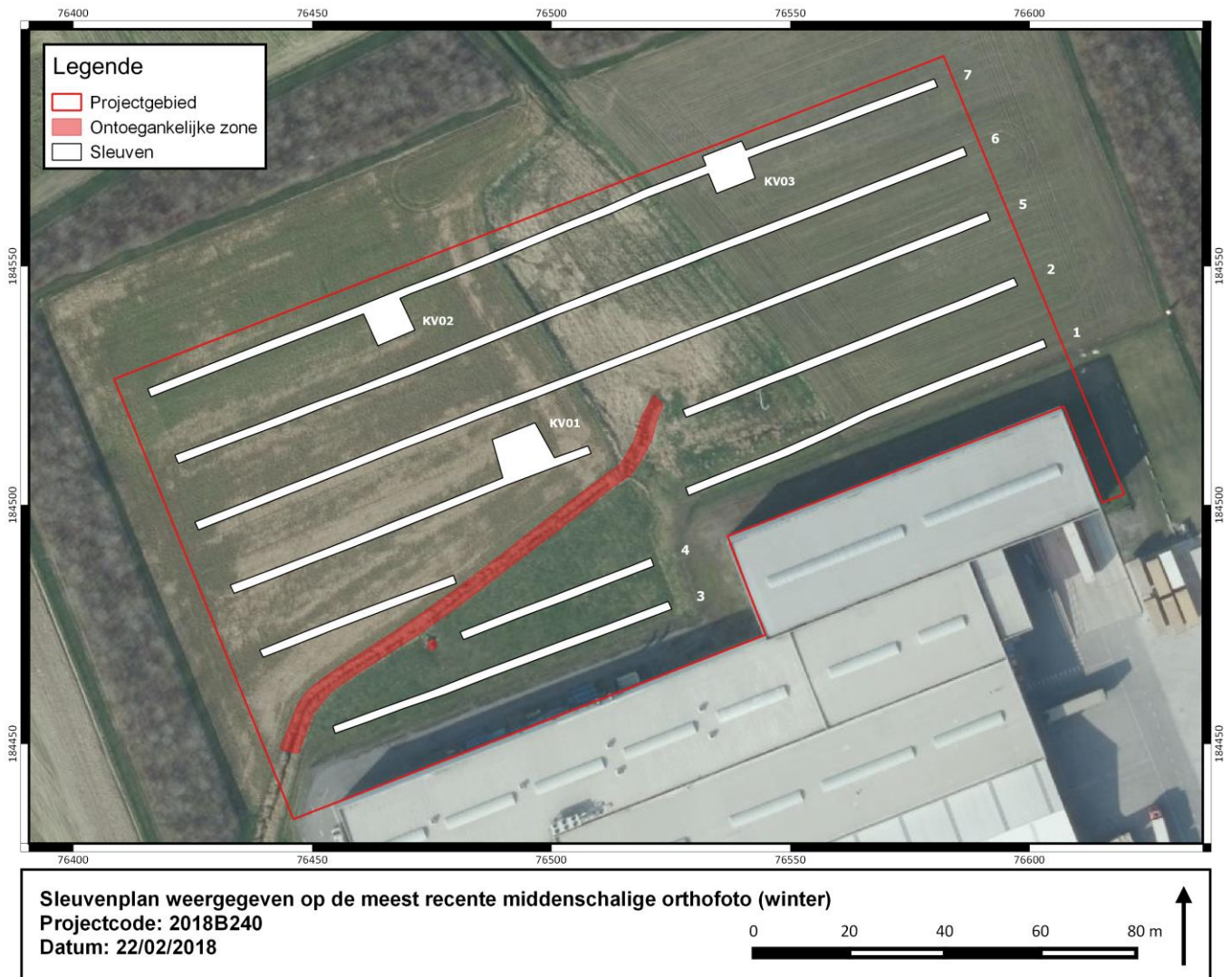
Figuur 6. Zicht op het industriegebouw op het zuidelijke deel van het terrein met aanpalend de brandweg.

e) een plan met de contouren van de aangelegde proefsleuven;

Figuur 7. Sleuvenplan weergegeven op de GRB-basiskaart (bron: geopunt).

Figuur 8. Sleuvenplan geprojecteerd op de meest recente orthofoto (bron: geopunt).

f) overzichtsfoto's van de aangelegde werkputten, met referentie aan de nabije omgeving.
zie 1.4.4

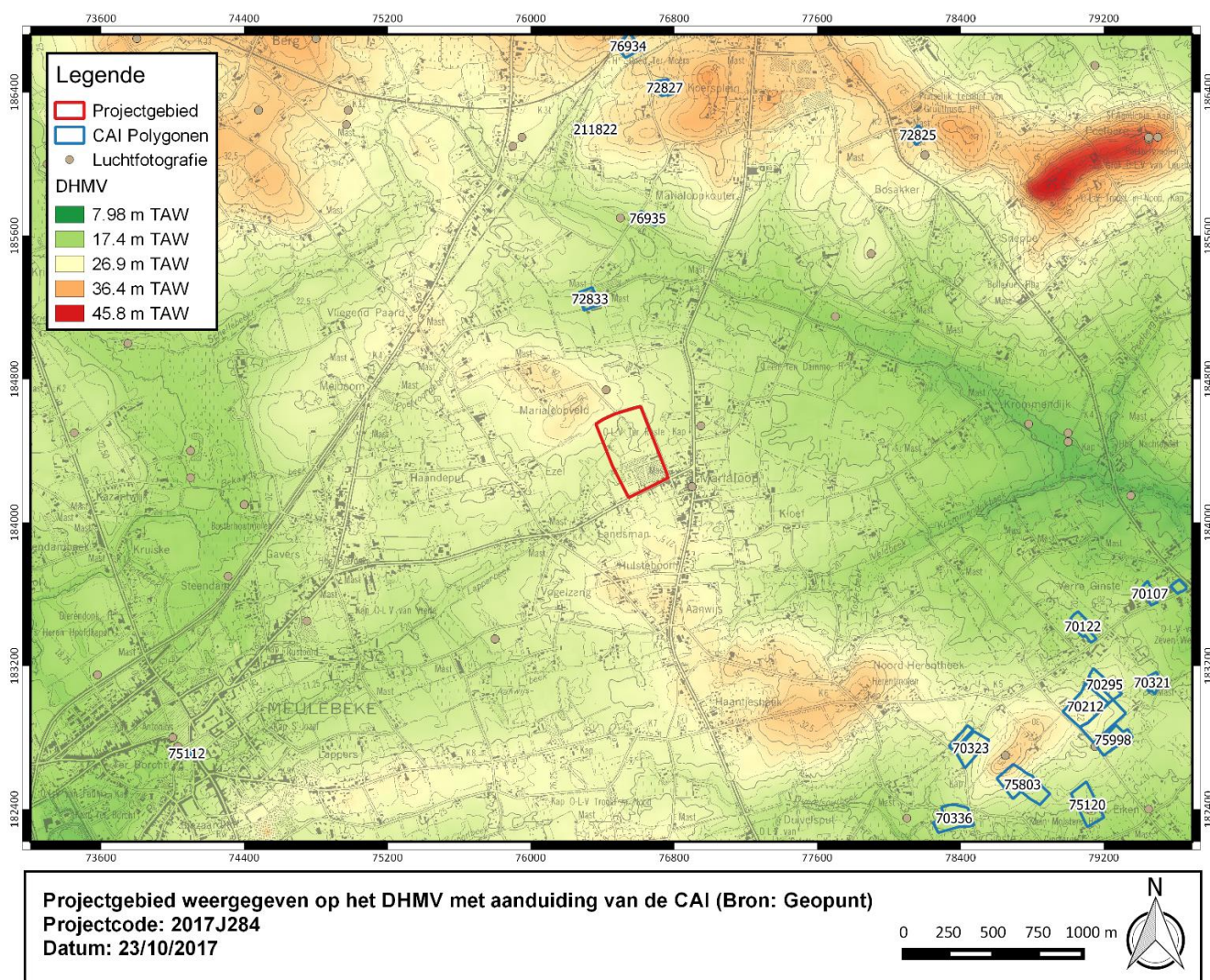
1.4 Beschrijving van de resultaten

1.4.1 Beschrijving van het onderzochte gebied

a) een korte tekstuele bespreking van het archeologisch kader van het onderzochte gebied;

Archeologische waarden in de omgeving zijn schaars. Meer naar het zuiden, rond Oostrozebeke, heeft een veldprospectiecampagne o.l.v. G. Noens en D. Jehs meerdere lithische artefacten opgeleverd. Verdere gekende waarden dichtbij het plangebied betreffen hoofdzakelijk cartografische indicatoren van laatmiddeleeuwse sites met walgracht. Het gebrek aan gekende waarden reflecteert het rurale karakter van de omgeving en niet zozeer de archeologische realiteit.

Hoewel de archeologische waarden schaars zijn, is er een reëel archeologische trefkans, de vruchtbare, makkelijk bewerkbare gronden moeten een zekere aantrekkingskracht gehad hebben op vroege landbouwgemeenschappen in het verleden. Dit wordt ook bevestigd door de verschillende silexvondsten bij veldprospecties in de regio.

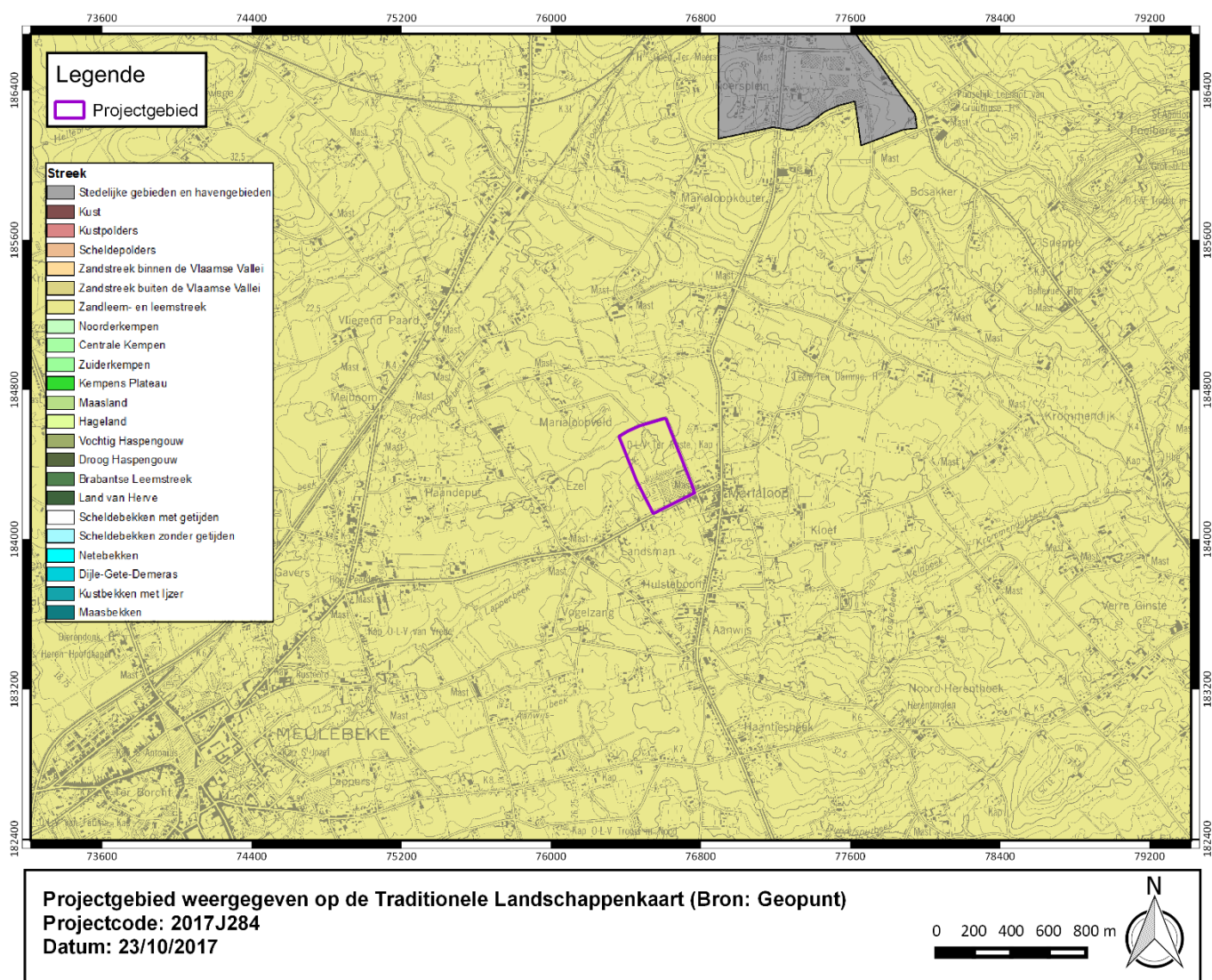
Figuur 9. Projectgebied weergegeven op het DHMV met aanduiding van de CAI (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

b) een korte tekstuele beschrijving van de landschappelijke ligging, inclusief aardkundige situering, grondgebruik en fysisch-geografische gegevens.

1.4.1.1 Traditionele landschappenkaart

Het projectgebied is gelegen in de zandleem- en leemstreek.

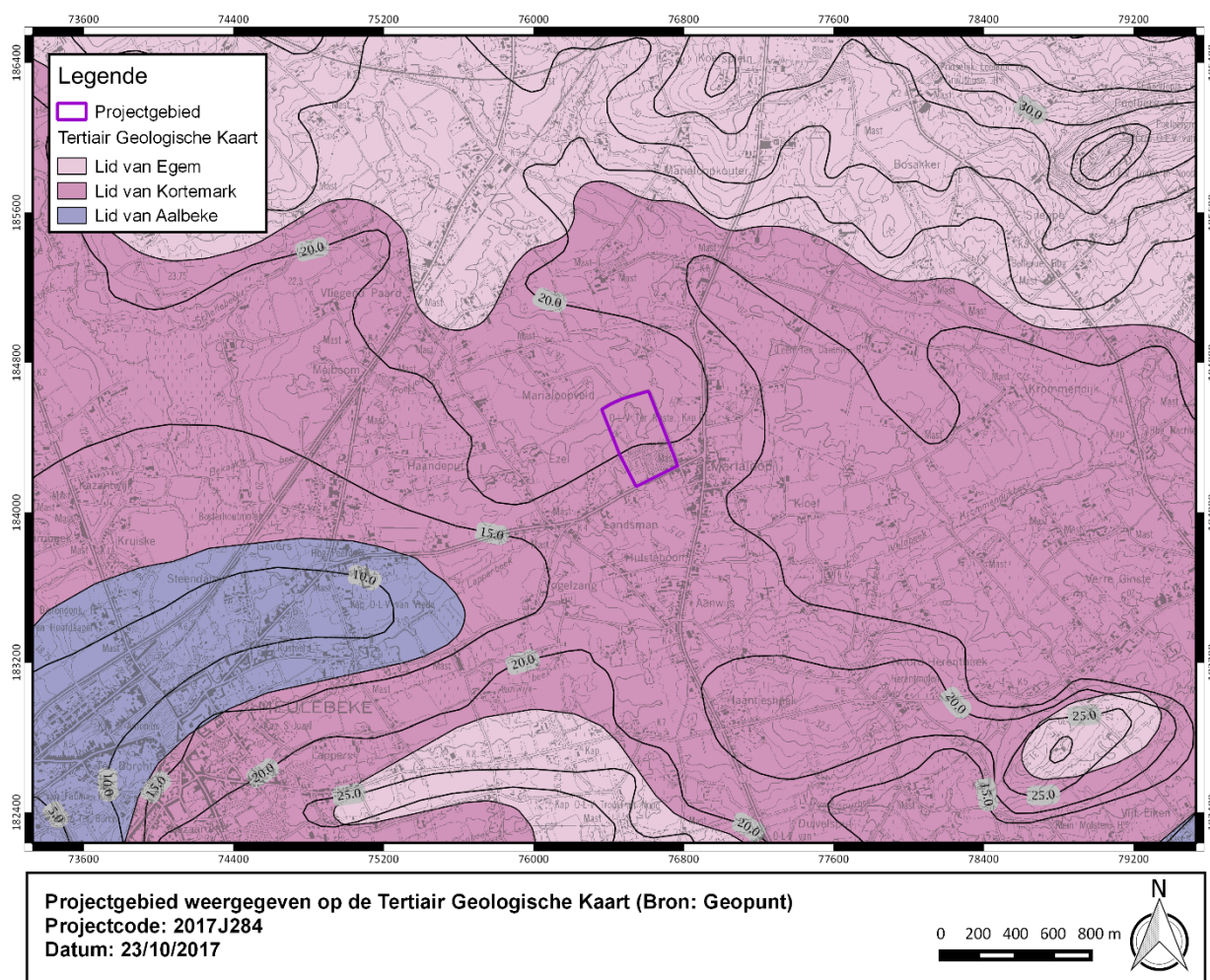
Figuur 10. Projectgebied weergegeven op de traditionele landschappenkaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek J284).

1.4.1.2 Geologie

1.4.1.2.1 Tertiair

Het projectgebied is gelegen in het Lid van Kortemark (Formatie van Tielt). De Formatie van Tielt bestaat uit een fijn zandig en zandig marien sediment. Het oudste lid is het Lid van Kortemark en bestaat uit horizontaal gelamineerd fijn zandig grof silt en kleig-siltig zeer fijn zand. Het is afgezet in de overgangszone tussen de buitenkust en de open shelf.

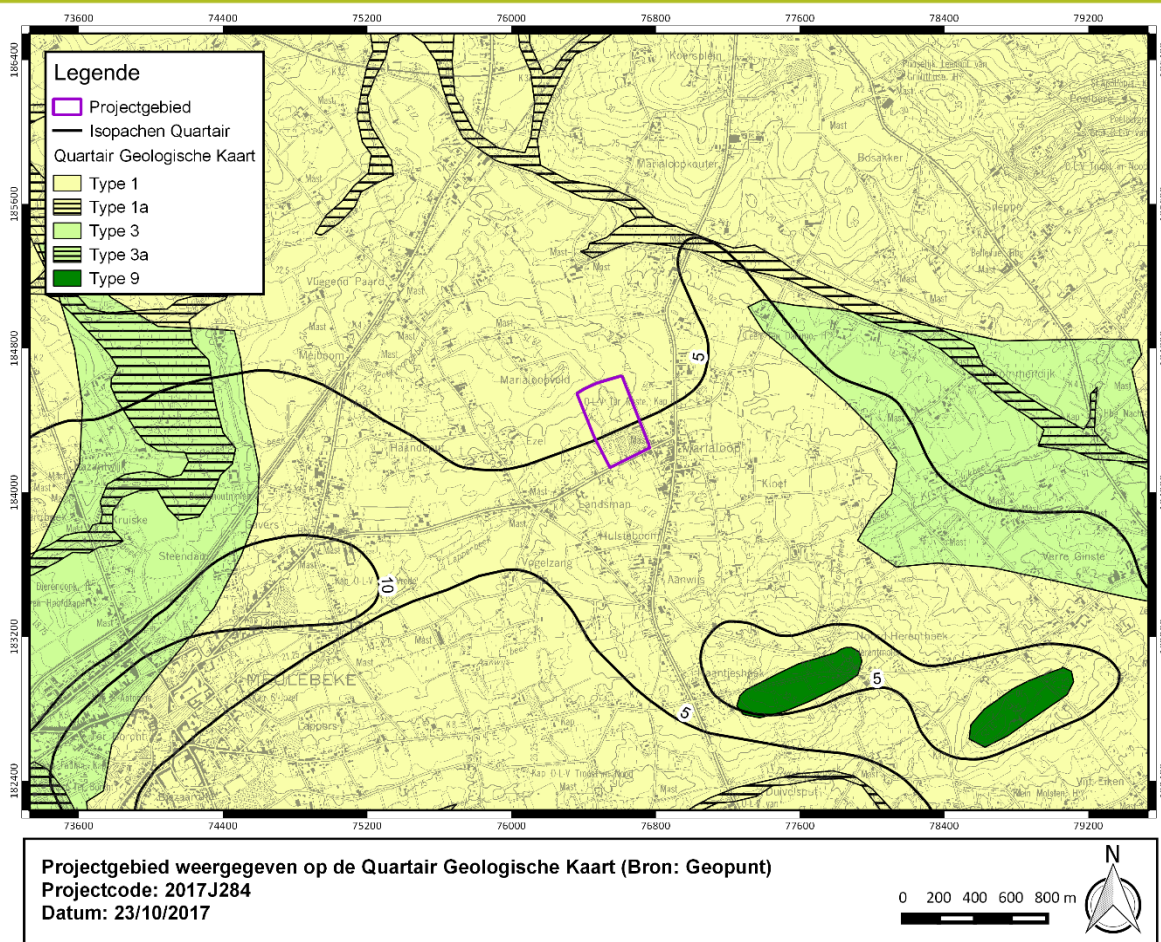

Figuur 11. Projectgebied weergegeven op de Tertiair Geologische Kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

1.4.1.2.2 Quartair

Het projectgebied is gelegen in het Quartair Type 1. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten.

Figuur 12. Projectgebied weergegeven op de Quartair Geologische Kaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

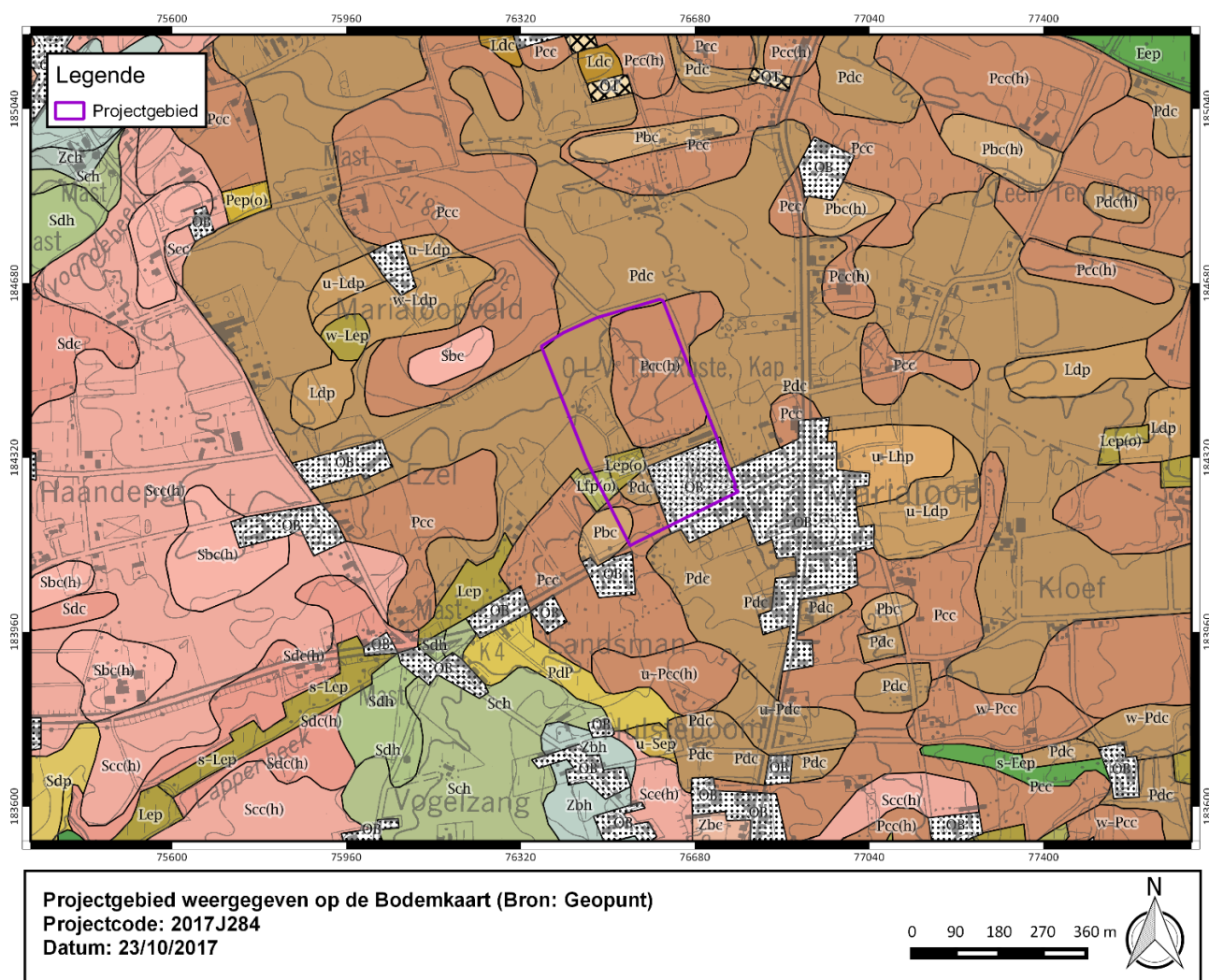
1.4.1.3 Bodem

1.4.1.3.1 Bodemtypes

Het bodemtype **Pcc(h)** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Het bodemtype **Pdc** is een matig natte licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. De bouwlaag is zeer donker grijsbruin en humeus rijk. Het materiaal wordt bruin tot bleekbruin vanaf 30 cm diepte en in deze horizont komen roestverschijnselen voor vanaf 40-60 cm. De sterk verbrokkelde en gevlekte textuur B begint tussen 60 en 80 cm. De klei aanrijkingshorizont is in veel gevallen bijna verdwenen en worden ijzerconcreties aangetroffen. Soms komt een zand- of leemsubstraat voor, in andere golvende gebieden waar Tertiair binnen boor bereik voorkomt is het een klei of kleizandsubstraat. Het bodemtype **Pcc** is een matig droge licht zandleembodem met sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B horizont. Deze bodem heeft een 25-30 cm dikke grijsbruine bouwvoor en is goed humeus. Door in cultuurname is een deel van de uitlogingshorizont met de bouwvoor vermengd tot een homogeen goed humeuze Ap waaronder een bruingele overgangshorizont voorkomt van 20-30 cm dik. De verbrokkelde textuur B situeert zich tussen 50 en 80 cm. Veel Pcc gronden zijn beïnvloed door de Tertiair onderliggende formaties welke op wisselende diepte een gevarieerd substraat vormen. Het bodemtype

Lep(o) is een natte zandleembodem zonder profiel met een sterke antropogene invloed en is een hydromorfe alluviale bodem. Deze is veel te nat en soms kortstondig geïnundeerd in de winter. De kleur is grijs met talrijke roestvlekken en op dieper dan 80 cm wordt een blauwgrijs reductiemateriaal aangetroffen. Het bodemtype **Lfp(o)** is een zeer natte zandleembodem zonder profiel. Het is een zeer sterk gleyige, colluviale of alluviale grondwatergrond met een reductiehorizont beginnende op 40-80 cm. De humeuze bovengrond is ca. 25 cm dik. Intense roestverschijnselen komen erin voor. De zwak humeuze overgangshorizont van het gereduceerde materiaal is bleekgrijs en vertoont roestverschijnselen. De reductiehorizont is blauwgrijs. Het bodemtype **OB** is een kunstmatig bodemtype waarbij de natuurlijke bodem sterk verstoord kan zijn door de aanwezige verharding of bebouwing. Hierdoor is het niet altijd mogelijk de natuurlijke bodem te herkennen.

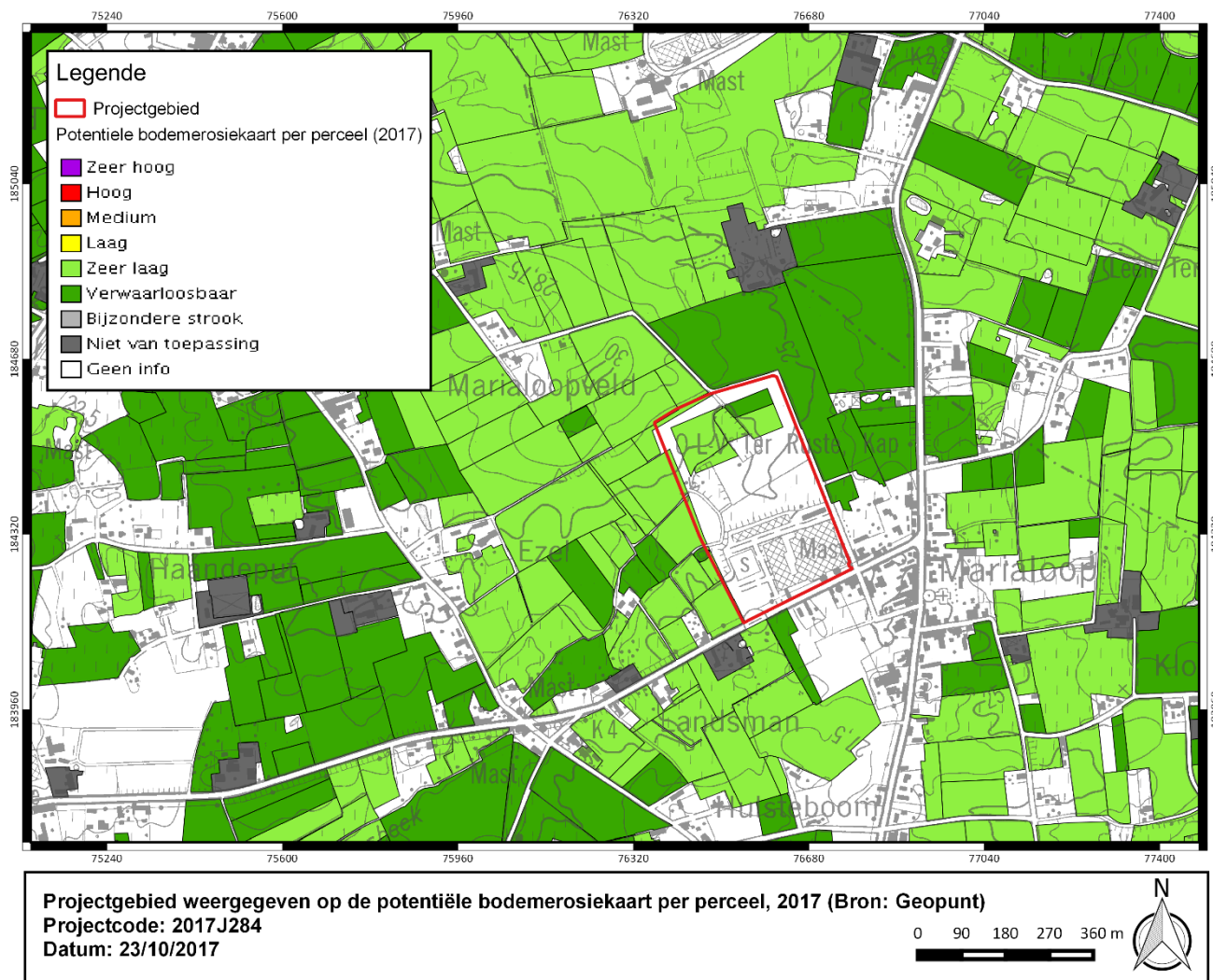
Figuur 13. Projectgebied weergegeven op de bodemkaart (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

Voor de te onderzoeken zone zijn vallen enkel de bodemtypes Pdc en Pcc(h) binnen de contouren.

1.4.1.3.2 Bodemerosie

De potentiële bodemerosie van het projectgebied is gekarteerd tussen verwaarloosbaar en zeer laag

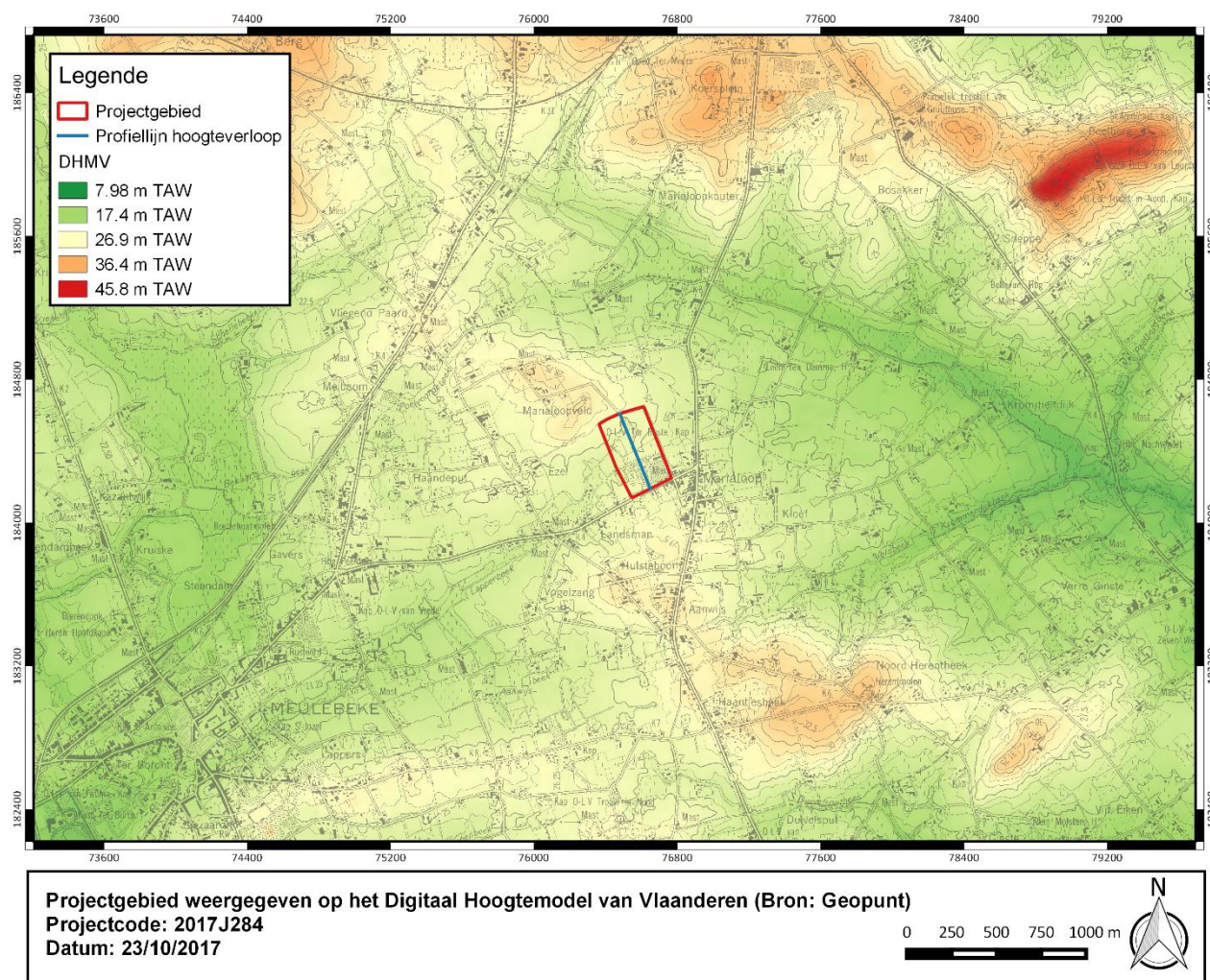
Figuur 14. Projectgebied weergegeven op de erosiegevoeligheidskaart van de Vlaamse gemeenten (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

1.4.1.3.3 Huidig gebruik en verstoringen

De orthofoto-sequentie toont een duidelijke evolutie in het bodemgebruik gedurende de laatste decennia. Op de orthofoto van 1971 is het overgrote deel van het terrein in gebruik als akkerland en situeert de bebouwing zich uitsluitend in het zuidoostelijk deel. De orthofoto's van 2000-2003 tonen duidelijk een uitbreiding van het gebouwenbestand. Ter hoogte van de geplande uitbreiding is de bodem integraal in gebruik als akkerland.

1.4.1.4 Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHMV)

Het projectgebied is gelegen op een hoogte van ca. 25,5m TAW. Er is een daling te zien in het noordelijke deel tot ca. 24m TAW. Deze daling is te wijten aan de insnijding van een beekvallei in de aanwezige (kleine) rug.

Figuur 15. Projectgebied weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

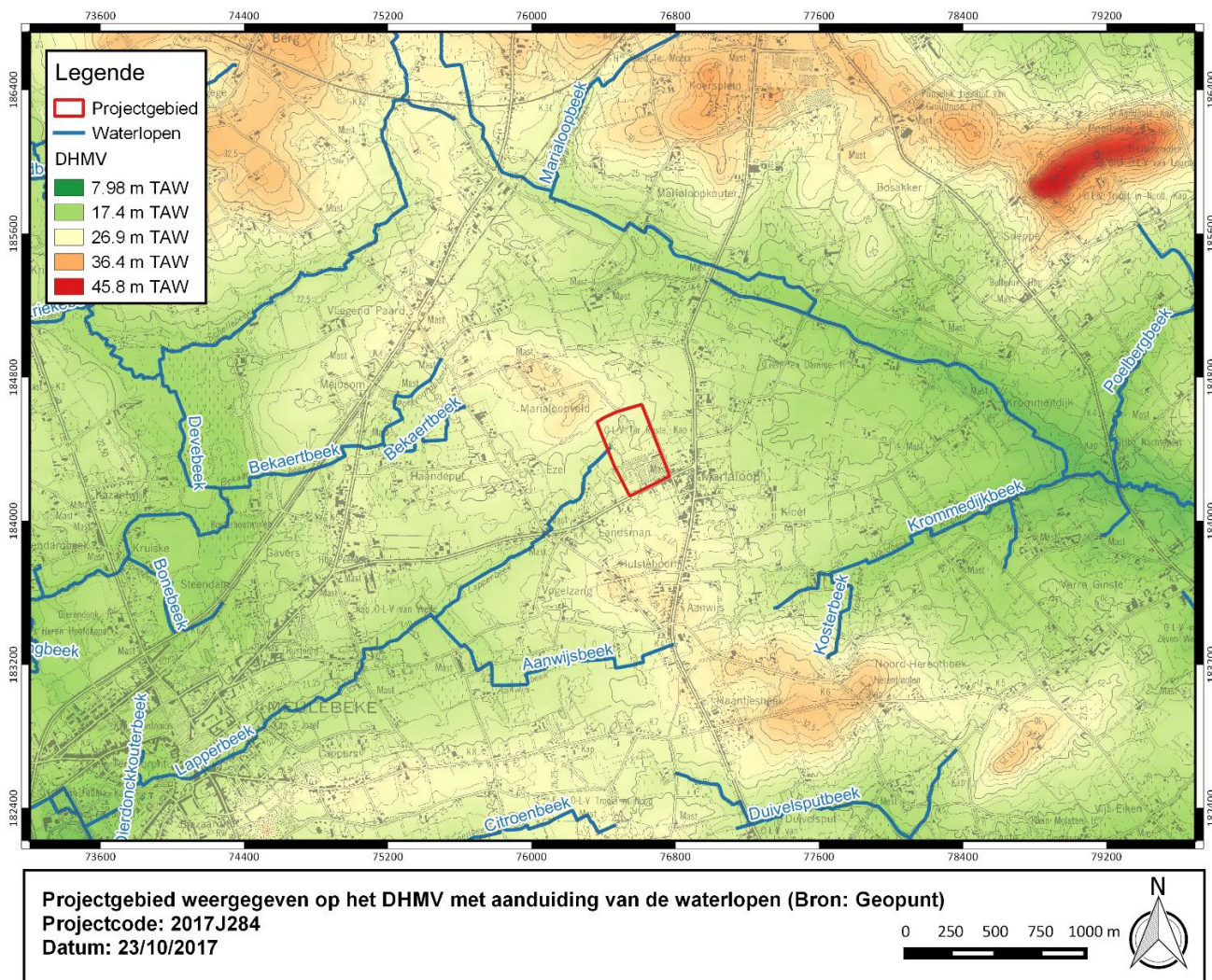

Figuur 16. Hoogteverloop van het projectgebied (van west naar oost) volgens de profiellijn weergegeven op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

1.4.1.5 Hydrografie

Het projectgebied is gelegen in het Leiebekken (deelbekken: Devebeek). Naar het westen stroomt de Lapperbeek. Deze beek stroomt in de beekvallei die duidelijk te zien is als een daling in het hoogteverloop van het projectgebied. Ten zuiden is nog de Aanwijsbeek aanwezig terwijl ten noorden de Bekaertbeek stroomt.

Figuur 17. Projectgebied weergegeven met de verschillende waterlopen op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

1.4.2 Historische voorkennis

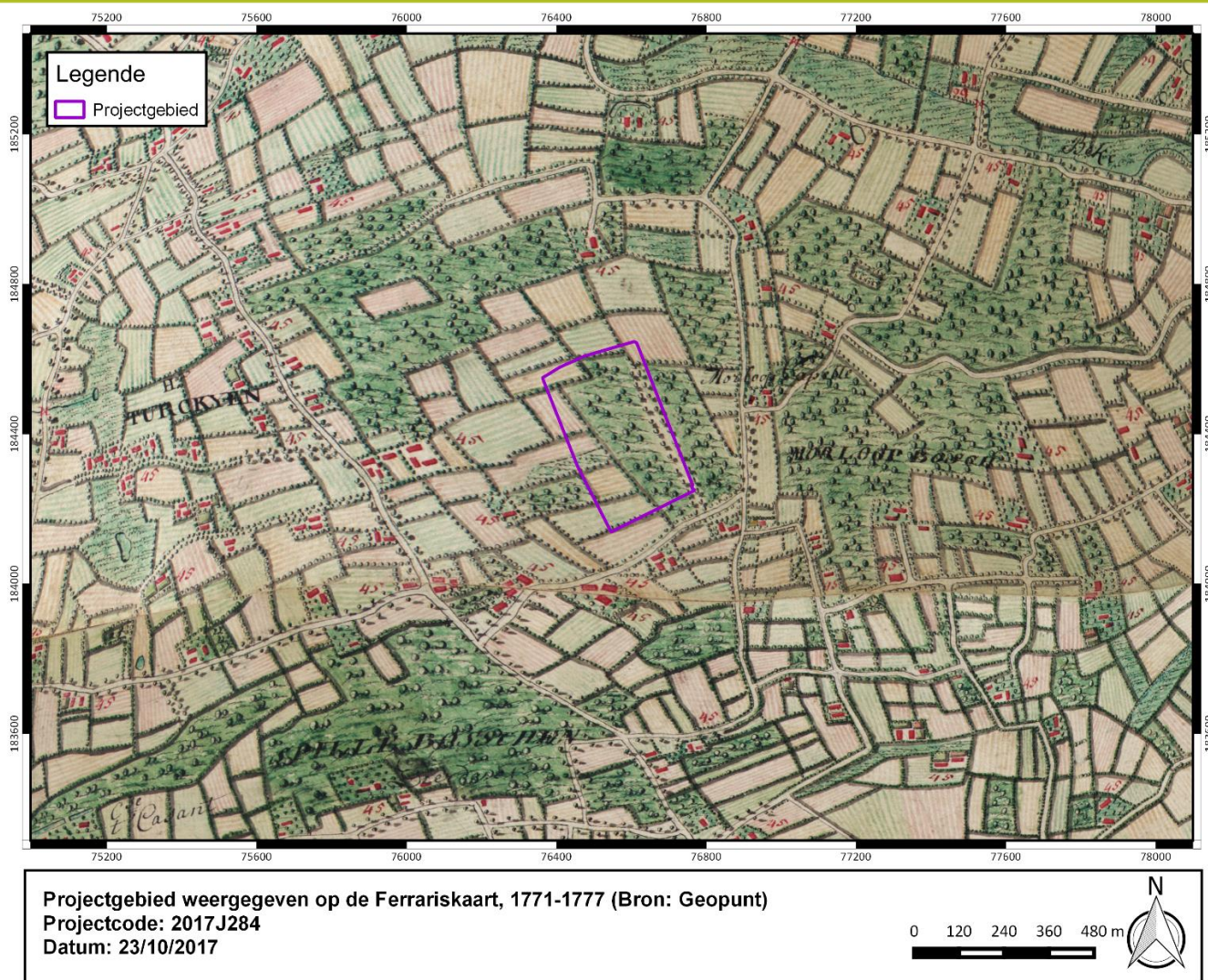
Cfr. voorgaande bureauonderzoek met projectcode 2017J284.

Meulebeke situeert zich op een uitloper van het zandlemig Plateau van Tielt, dat in het zuiden is begrensd door een dalsliert van de Mandel. Binnen het huidige grondgebied van de gemeente zijn Neolithische silexartefacten opgegraven die wijzen op de vroege nederzettingen in het grondgebied. Deze nederzettingen situeren zich aan de Paanders, het 'Goed Ter Lucht', en een zone nabij de oude spoorlijn naar Ingelmunster. De Bruggesteenweg gaat wellicht terug op een Romeinse heirweg. Daarnaast kruisen bij de huidige Plettinckplaats twee kleinere verbindingswegen uit de Romeinse tijd. Nabij het 'Dooder Lieden Land' werden bij een opgraving van een Romeins vlakgraf wapens en aardewerk aangetroffen.

Gedurende de vroege middeleeuwen ressorteert Meulebeke onder het bisdom Doornik en tegen het einde van de 7de eeuw is de streek reeds gekerstend. De eerste bidplaats wordt nog in de 7de eeuw opgericht aan het knooppunt van verschillende verbindingswegen en geleidelijk aan ontwikkelt zich hier een dorpskern. Meulebeke wordt aan het einde van de 9de eeuw enkele malen geteisterd door invallen van de Noormannen. Gedurende de middeleeuwen wordt het moerasgebied rond de oude Devebeek drooggelegd waardoor o.a. de Borchtmeersen ontstaan, die zich nabij het projectgebied bevinden. De oudste vermelding van Mulenbeca dateert uit 1100. De hoofdheerlijkheid van de gemeente is Ter Borcht. Op het einde van de 15de eeuw gaat het domein over op de familie De Beer. De 16de eeuw betekent een enorme bloei voor de vlas-en linnenindustrie. Gedurende de 17de eeuw zal het economisch belang van deze nijverheden nog toenemen. Aan het eind van de 18de eeuw kent Meulebeke ca. 7000 inwoners waardoor het de grootste plattelandsgemeente van de kasselrei Kortrijk is. Gedurende de 18de eeuw is er wederom een bloei van de vlasindustrie. De economie van Meulebeke beperkt zich in de 19de eeuw tot de landbouw en linnennijverheid.

Tijdens de periode 1917-1918 zijn er hevige gevechten tussen terugtrekkende Duitse troepen en het aanrukkende Franse leger. Op 26 en 27 mei 1940 wordt de 'slag om Meulebeke gevochten'. Tijdens dit militair treffen zit de markt geprangd tussen het Duitse Leger dat vanuit het zuiden komt en het Belgische leger dat zich heeft ingegraven aan de spoorlijn Tielt-Ingelmunster. De voortschrijdende industrialisatie in de 20ste eeuw uit zich in het optrekken van nieuwe fabrieken en brouwerijen. De tewerkstelling blijft het grootste in de textielnijverheid.

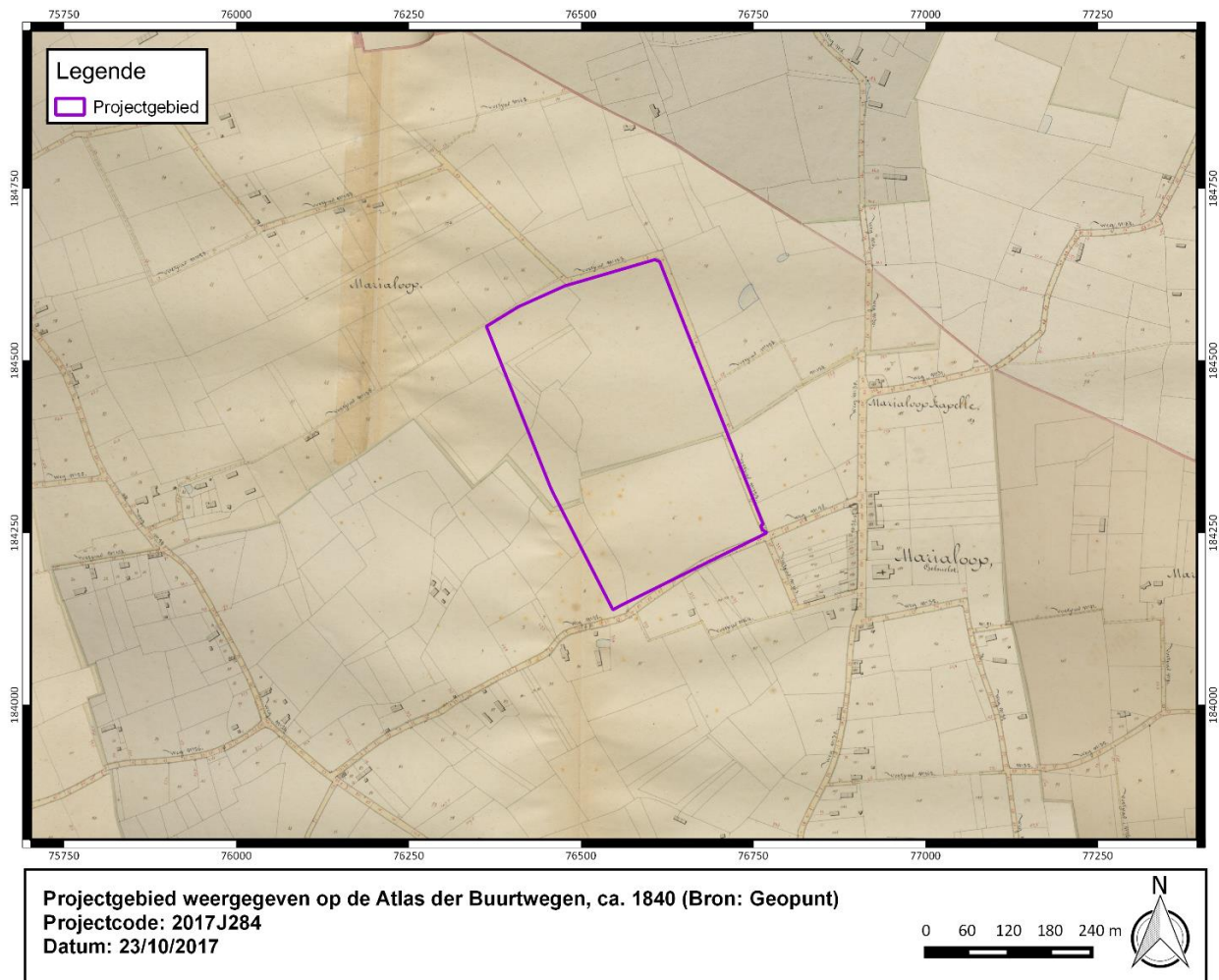

Figuur 18. Projectgebied weergegeven op de Ferrariskaart, 1771-1777 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

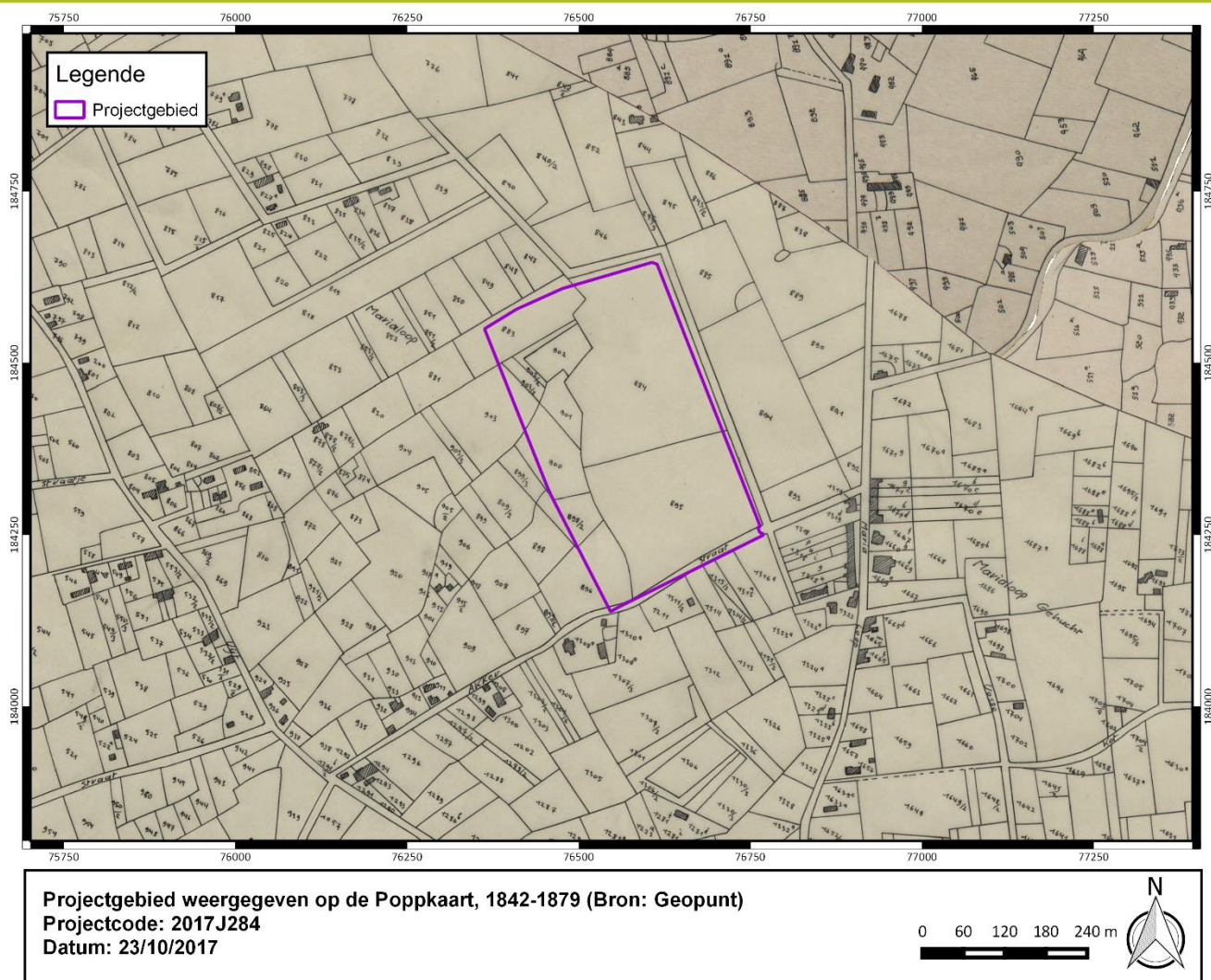
De Ferrariskaart toont geen bebouwing ter hoogte van het onderzoeksterrein. Het oostelijk deel van het plangebied bestaat uit bosgebied met kreupelhout en lage begroeiing. Het westelijk deel is in gebruik als akkerland en weiland. Er loopt een fijne voetweg langsheen de oostzijde van het projectgebied. Het gehucht waartoe het onderzoeksterrein zich situeert wordt reeds aangeduid met de benaming Morloop. In de nabije omgeving is er verspreide hoevebouw waarneembaar.

Figuur 19. Projectgebied weergegeven op de Atlas der Buurtwegen, ca. 1840 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

De Atlas der Buurtwegen toont geen bebouwing ter hoogte van het onderzoeksterrein. De zuidzijde van de locatie grenst aan een wegenis waarvan het verloop reeds veel gelijkenissen vertoont met dat van de huidige Marialoopsteenweg. Ook het tracé van de Drongensveldweg, ten oosten van het plangebied, is reeds duidelijk waarneembaar. De Poppkaart toont een quasi gelijk beeld.

Figuur 20. Projectgebied weergegeven op de Poppkaart, 1842-1879 (Bron: Geopunt, overgenomen uit het verslag van resultaten Bureauonderzoek 2017J284).

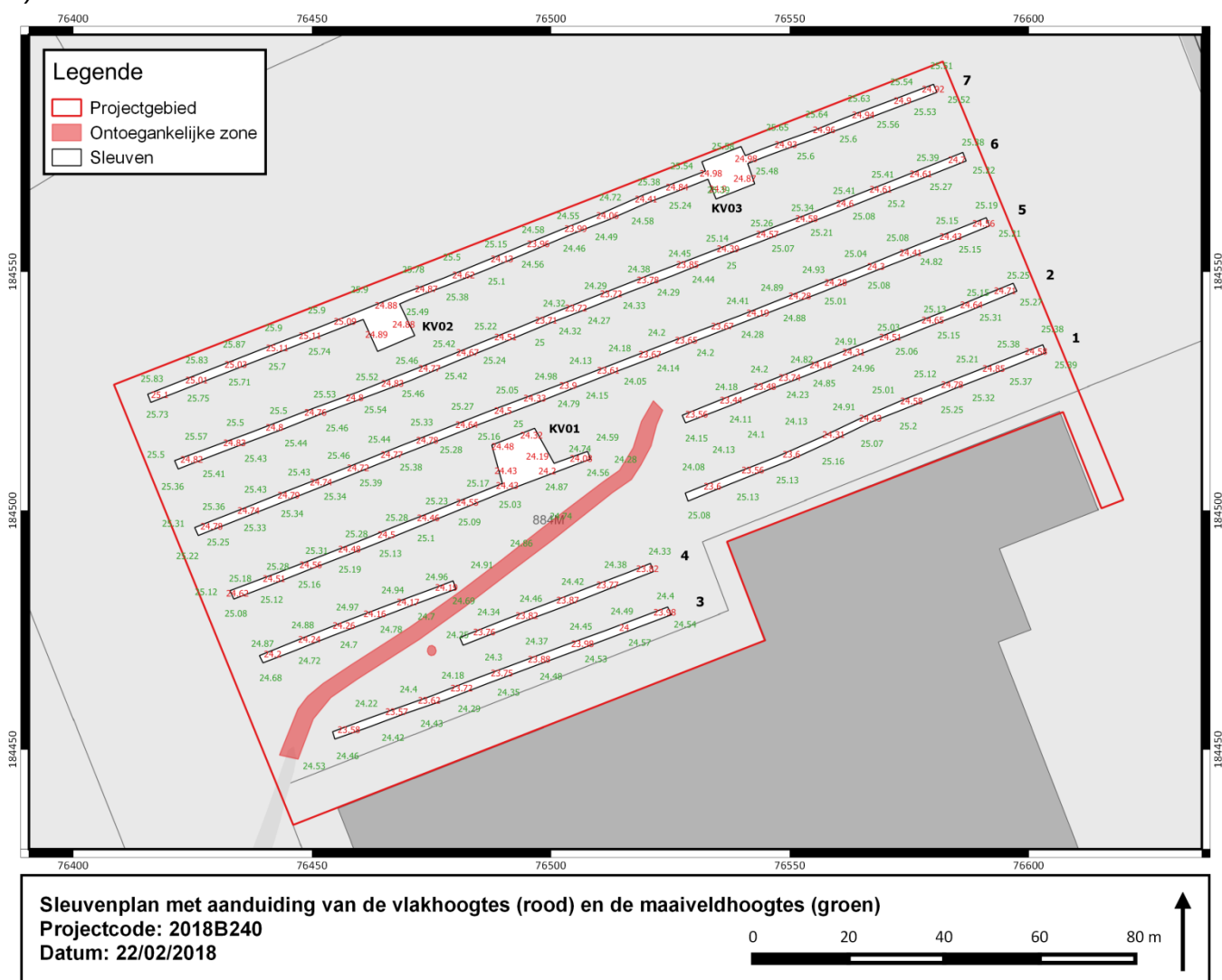
1.4.3 Voorlopige beschrijving van de archeologische site op basis van het sporen- en vondstenbestand

a) een tekstuele beschrijving van de wijze waarop de archeologische site zich aan het huidige oppervlak manifesteert;

De site was niet waarneembaar aan het huidige oppervlak.

b) de gemiddelde diepte van de aangelegde opgravingsvlakken of de gemiddelde diepte van de aangeboorde archeologisch relevante aardkundige eenheden;

De proefsleuven werden aangelegd op een gemiddelde diepte tussen +23,5m en +25m TAW (zie figuur 21).

Figuur 21. Kaart met hoogtes maaiveld (groen) en vlakhoogtes (rood).

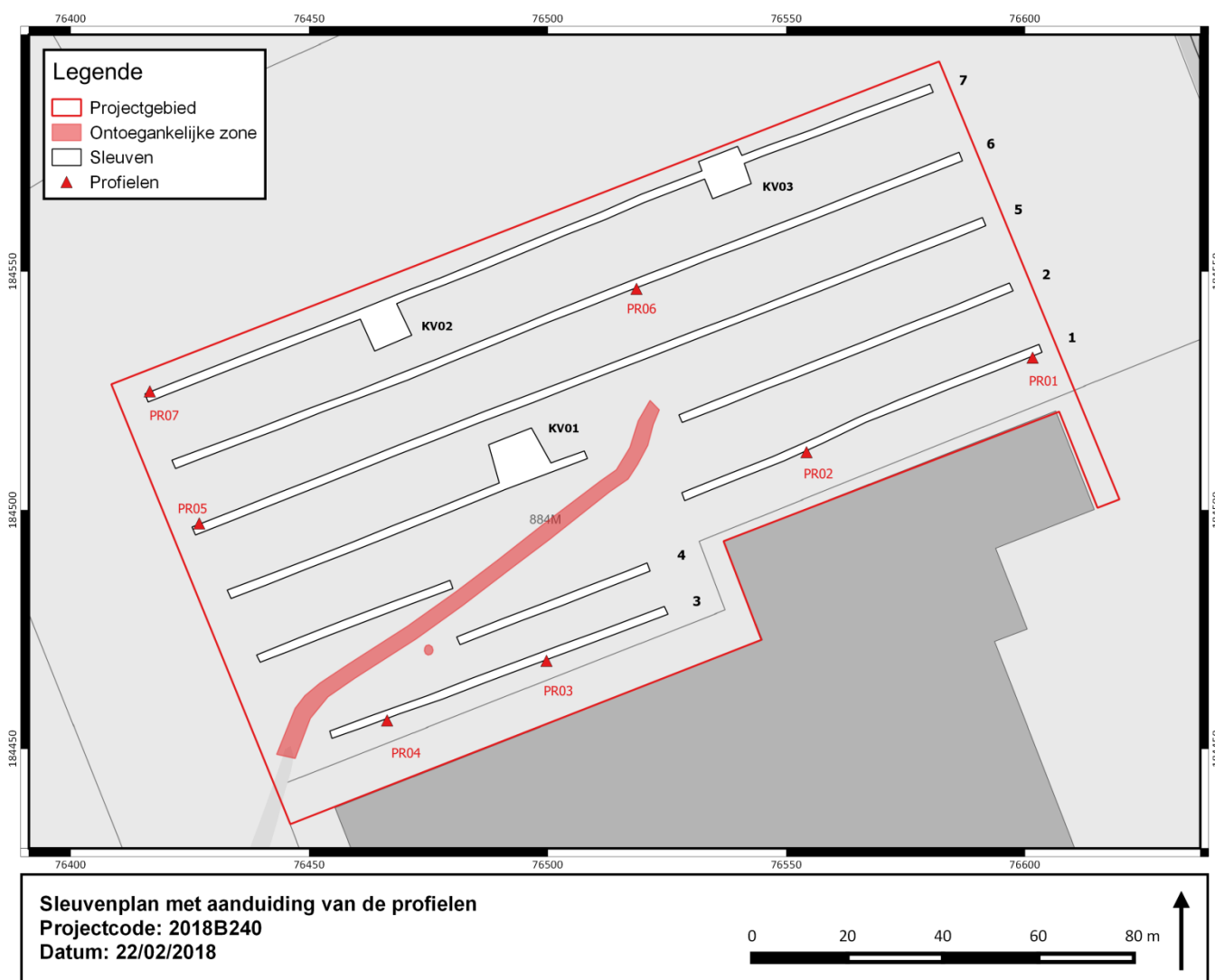
c) een tekstuele beschrijving van de globale stratigrafische opbouw van de archeologische site;

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden 7 profielen geregistreerd (zie figuur 22). In de meeste gevallen werd een A-C bodemopbouw herkend (Profielen 1, 3, 5 en 7). De bouwvoor of A-horizont had een donkerbruine kleur en was sterk humeus. De dikte van deze horizont kon variëren tussen 20 en 40 cm. Onder deze horizont bevond zich de C-horizont of onaangeroerde grond. Deze had een geelbeige

kleur en was sterk zandig. Op profielen 2 en 4 kon een lichtjes andere situatie herkend worden. Op deze profielen werd een vrij dik ophogingspakket (1m) aangetroffen. Onder dit ophogingspakket zat een vrij humeuze donkerbruine laag (laag S1, circa 20cm dik) die als vegetatiehorizont geïnterpreteerd kan worden. Onder deze bedekte vegetatiehorizont kon de gereduceerde, blauwgrijze en zandige C-horizont herkend worden.

Profielen 1 en 2 kunnen als referentieprofielen gebruikt worden voor het plangebied.

Figuur 22. Proefsleuven met aanduiding van de profielen.

Figuur 23. Profielen 1 (links) en 2 (rechts).

Figuur 24. Profielen 3 (links) en 4 (rechts).

Figuur 25. Profielen 5 (links) en 6 (rechts).

Figuur 26. Profiel 7.

- Referentieprofiel 1

Projectcode		2018B240		Coördinaten	76594,184528		
Profielnummer		PR1		Hoogte	+25,37m TAW		
Oriëntatie		NO-ZW		Grondwater	niet bereikt		
Datum		20/02/2018		Classificatie	Pdc		
Weer		Bewolkt met opklaringen			matig droge zandleembodem met sterk verbrokkelde textuur B horizont		
Beschrijving		Bart Bot		Fotonr	1, 2 & 3		
Landgebruik		akkerland		Plannr	Zie allesporenkaart		
Vegetatie		/					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmaticheid
H1	Ap	0	40	Droog	Ja	Duidelijk	Golvend tot recht
H2	C	40	90	Droog	Ja	Vaag	Vrij recht
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkerbruingrijs		Droog		A	Zandleem	/	
Grijsbruin		Vochtig		A	Zandleem	C-horizont	

Figuur 27. Beschrijving referentieprofiel 1.

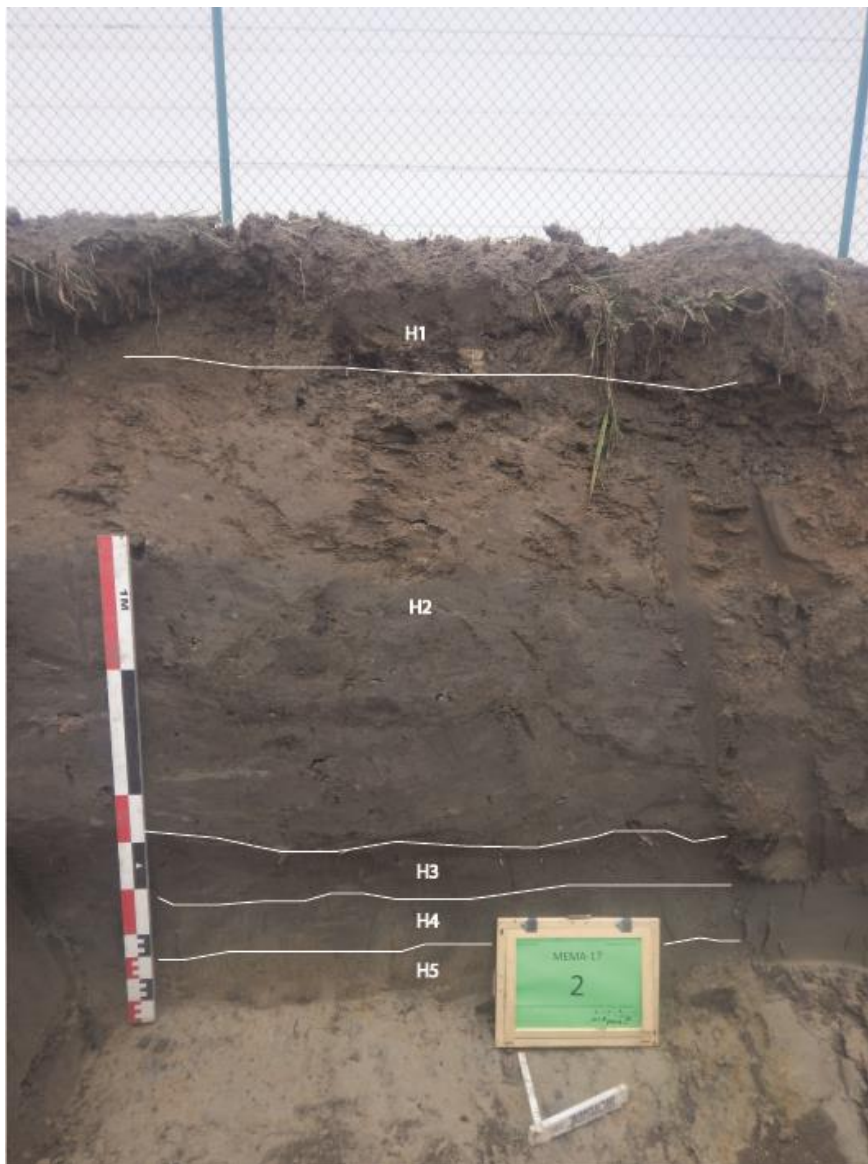
Figuur 28. Referentieprofiel 1

- Referentieprofiel 2

Projectcode		2018B240			Coördinaten	76550,184510	
Profielnummer		PR1			Hoogte	+25,37m TAW	
Oriëntatie		NO-ZW			Grondwater	niet bereikt	
Datum		20/02/2018			Classificatie	Lep(o)	
Weer		Bewolkt met opklaringen				natte zandleembodem zonder profiel met een sterke antropogene invloed en een hydromorfe alluviale bodem	
Beschrijving		Bart Bot			Fotonr	4 & 5	
Landgebruik		akkerland			Plannr	Zie allesporenkaart	
Vegetatie		/					
Horizont		Diepte (cm)		Methode beschrijving	Ondergrens		
nr	Benaming	begin	eind		bereikt	duidelijkheid	regelmatigheid
H1	Ap	0	20	Droog	Ja	Duidelijk	Golvend tot recht
H2	Ap2	20	120	Droog	Ja	Duidelijk	Vrij recht
H3	Ap(b)	120	130	Vochtig	Ja	Duidelijk	Golvend tot recht
H4	B	130	140	Nat	ja	Vaag	Golvend tot recht
H5	C	140	155	Nat	/	Duidelijk	Golvend tot rcht
Kleur (visueel)		Vochtigheid		Textuur		Andere fenomenen/opmerkingen	
				symbool	beschrijving		
Donkerbruingrijs		Droog		A	Zandleem	/	
Bruin tot blauwgrijs		Droog		A	Zandleem	Ophoging	
Donkerbruin		Vochtig		A	Zandleem	Begraven horizont	
Grijs		Nat		A	Zandleem	B-horizont	
Geelgrijs		Nat		A	Zandleem	C-horizont	

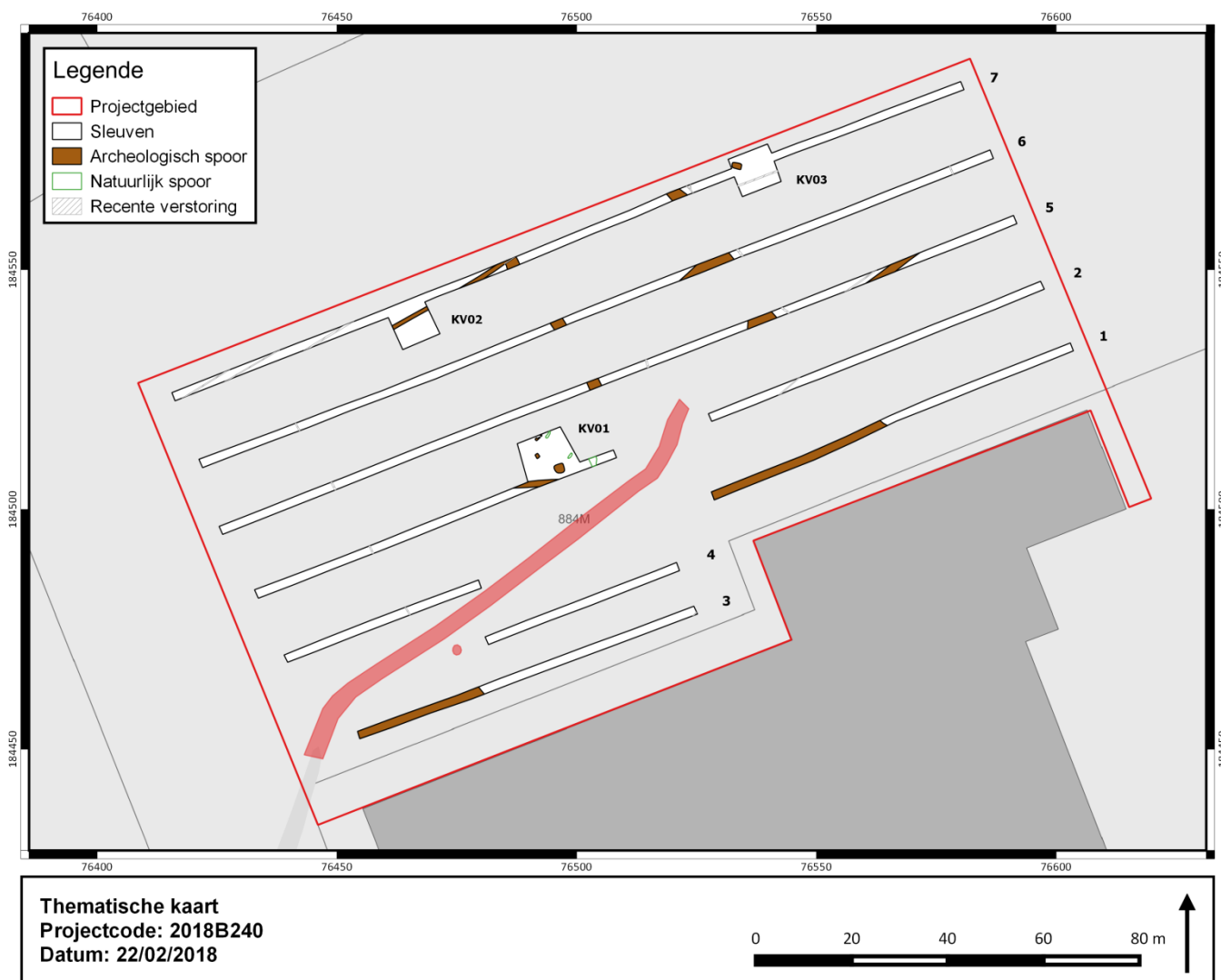
Figuur 29. Beschrijving referentieprofiel 2.

Figuur 30. Referentieprofiel 2.

d) bij sites zonder complexe verticale stratigrafie: een niet-gefaseerde allesporenkaart in een versie geprojecteerd op het kadasterplan

Figuur 31. Allesporenkaart.

e) bij steentijd artefactensites: een overzichtsplaan van de opgegraven werkputten met aanduiding van de werkputten waarin archeologische artefacten en indicatoren werden aangetroffen, in een versie geprojecteerd op het kadasterplan en in een versie geprojecteerd op de plannen van de toekomstige bebouwing;

NVT

f) een aanduiding op een afzonderlijk plan, en wanneer nodig een doorsnede, ingeval bepaalde zones niet onderzocht werden maar een behoud in situ gebeurde, met inbegrip van een referentie ten opzichte van bestaande en toekomstige bebouwing;

NVT

g) overzichtsfoto's van de sleuven;

Figuur 32. Overzichtsfoto sleuf 1 (links), sleuf 2 (rechts).

Figuur 33. Overzichtsfoto sleuf 5 (links), sleuf 7 (rechts).

h) een tekstuele beschrijving van de voornaamste vondsten, archeologische structuren, spoorcategorieën, spoorcombinaties en individuele sporen, op basis van het veldwerk, geïllustreerd met fotomateriaal.

In totaal werden 11 archeologische sporen aangeduid. Een eerste sporencluster (S4, S5, S6, S7 en S8) bevond zich in kijkvenster 1, aan de westelijke zijde van sleuf 2.

Een eerste spoor dat werd aangetroffen in dit kijkvenster was S4 en had aan het oppervlak een circulaire vorm met een diameter van circa 2m. De vulling was aan het oppervlak een grijze tot donkergrijze zandleem. In doorsnede kon een driedelige vulling onderscheiden worden. De oppervlaktevulling bereikte een maximale diepte van 1m. De laag eronder bestond uit ingespoelde moederbodem. De onderste laag bestond uit een licht humeuze en donkerder grijze zandleem. De kuil had in doorsnede vrij steile wanden en een min of meer vlakke bodem. In het profiel werden pollenbakken geslagen ten behoeve van natuurwetenschappelijk onderzoek.

S5 tekende zich af als een rechthoek (50cmx30cm) met een randje verbrande leem. In doorsnede was de kuil circa 20cm diep bewaard. De bovenste vulling was zandig, lichtgrijs en bevatte brokjes houtskool. De onderste laag (4cm dikte) was houtskoolrijk. Uit de onderste laag werd een houtskoolmonster genomen. Sporen S6 en S7 bleken na controle natuurlijke sporen te zijn.

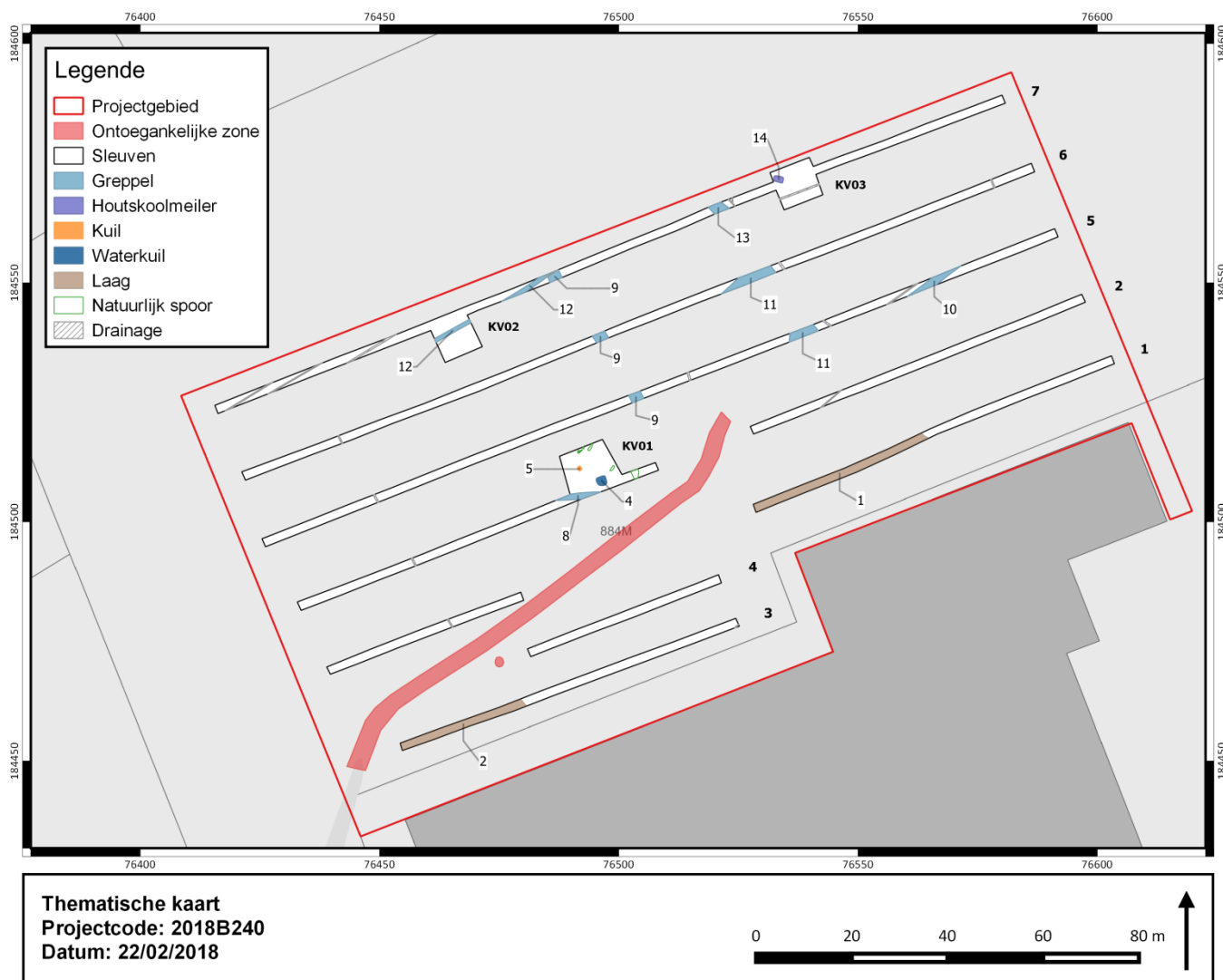
S8 was een min of meer O-W georiënteerde gracht. De gracht had aan het oppervlak een breedte van 1,20m. De vulling was bruingrijs en vrij steriel.

S10 was een NO-ZW georiënteerde gracht. S11 en S13 bleken één en dezelfde gracht met een NW-ZO oriëntatie. Deze gracht, met een breedte van maximaal 2m, werd aangetroffen in sleuven 5, 6 en 7. De vulling was bruingrijs, zandleem met brokken puin. S9 had een zelfde oriëntatie als S11 en S13. De gracht had een breedte van circa 1,2m.

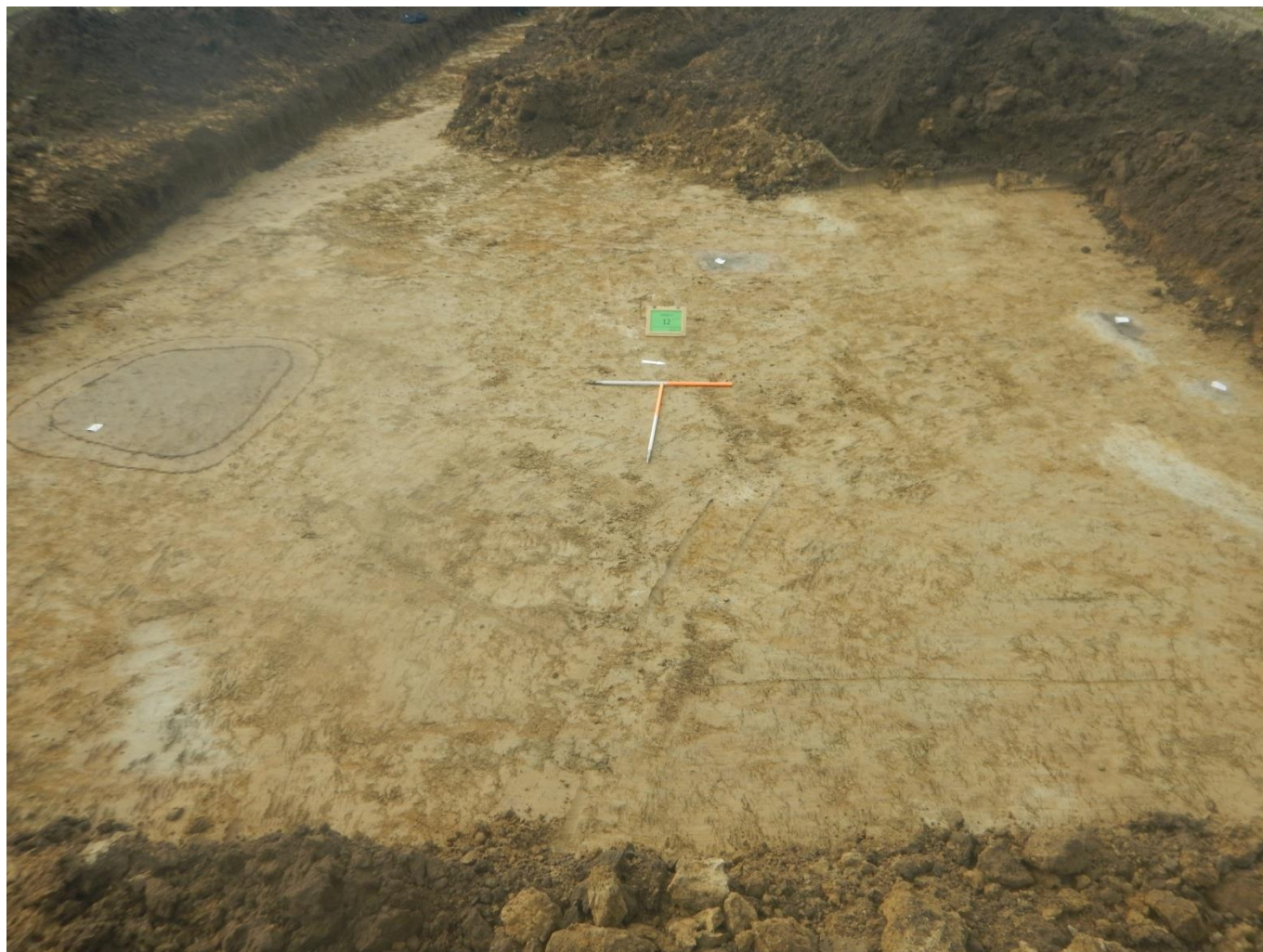
S12 bevond zich in kijkvenster 2. De gracht was NO-ZW georiënteerd en had een breedte van circa 1m. De vulling was grijs en vrij steriel.

In kijkvenster 3 werd een rechthoekig spoor aangetroffen (1,3mx0,5m). Dit spoor S14 bleek een ondiep bewaarde kuil (10cm diep) met een vrij vlakke bodem. De vulling was zeer houtskoolrijk. Uit de vulling werd een staal genomen ten behoeve van natuurwetenschappelijk onderzoek.

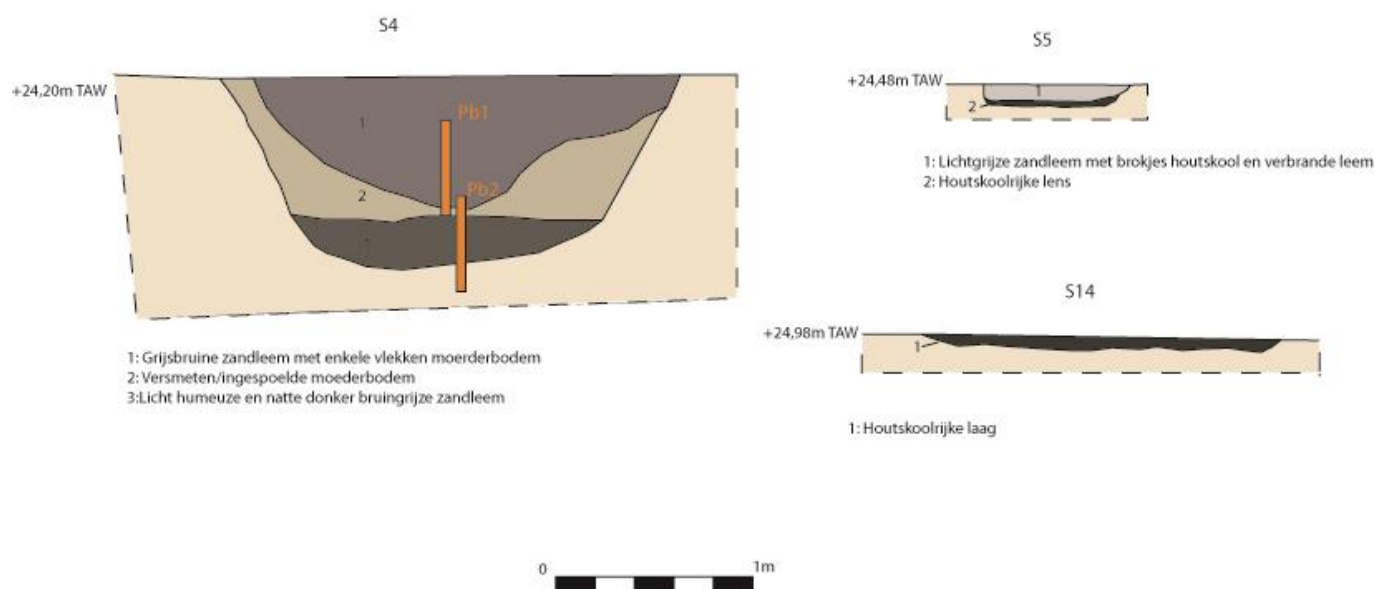
Ter hoogte van sleuven 6, 7 en 8 werd doorheen de vallei van de Lapperbeek gesleufd. Op het profiel 6 kon een vrij gelaagde bodemopbouw (80cm) onderscheiden worden onder het maaiveld. Op 90cm onder het maaiveld werd een gereduceerde en zeer natte bodem aangetroffen.

Figuur 34. Allesporenkaart met spoornummers.

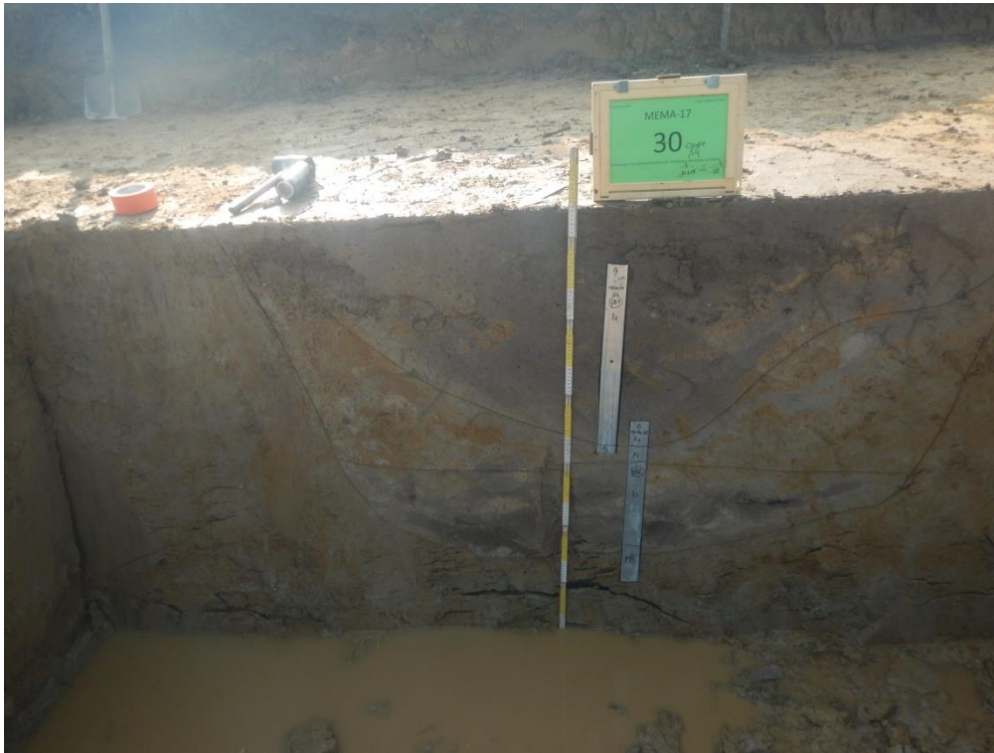

Figuur 35. Zicht op kijkvenster 1.

Figuur 36. Tekeningen coupes sporen.

Figuur 37. Doorsnede op S4.

Figuur 38. S5 in vlak (links) en doorsnede (rechts).

Figuur 39. S8 in vlak.

Figuur 40. Zicht op kijkvenster 2 met S12.

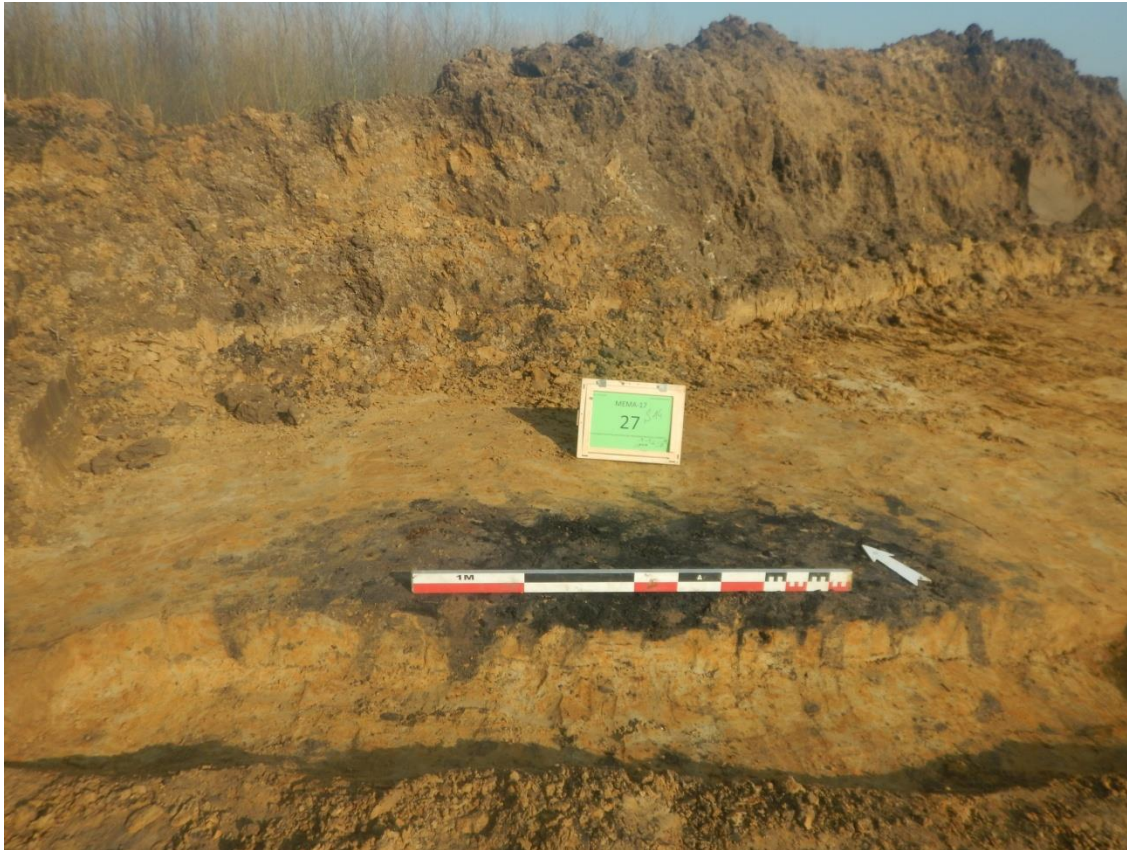

Figuur 41. S14 in kijkvenster 3.

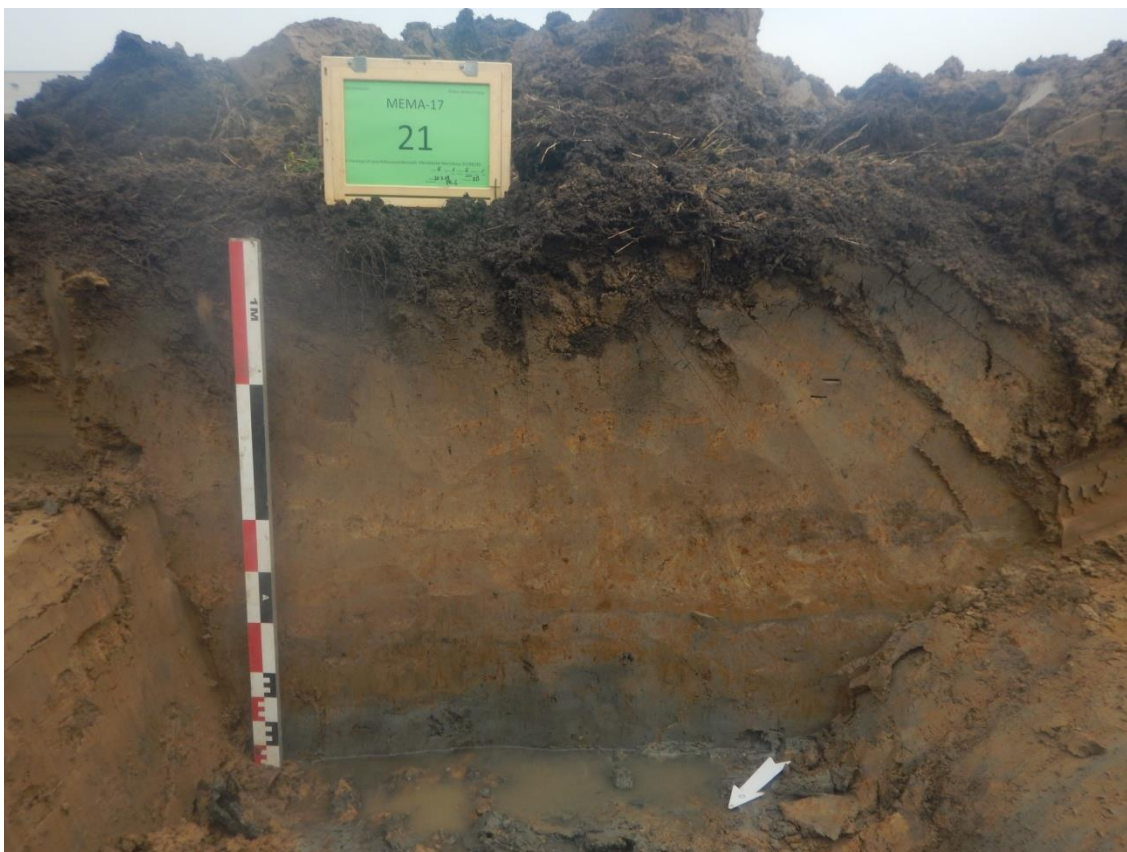

Figuur 42. Zicht op kijkvenster 3.

Figuur 43. Doorsnede op S14.

Figuur 44. Profiel 6.

1.4.4 Inschatting van de aard en de hoeveelheid van de vondsten

Uit het miniem aantal sporen dat werd aangetroffen werden geen vondsten aangetroffen. Dit onderdeel is bijgevolg niet van toepassing op dit project.

1.4.5 Inschatting van de aard en potentieel van de genomen stalen

In dit deel wordt een inschatting gemaakt van de bewaringstoestand en het informatiepotentieel van de genomen stalen. Op figuur 45 is een lijst weergegeven van de genomen stalen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

Staalnr.	Putnr	Vlaknr	Spoornr	Vullingnr	Monster	Verzamel	x	y	z
1	2	1	5	2	MHK	COUP	76492.05	184510.90	24.33
2	2	1	4	1 & 2	MP	PBS	76496.46	184508.49	24.19
3	2	1	4	1 & 2 & 3	MP	PBS	76496.34	184508.50	23.77
4	7	1	14	1	MHK	COUP	76533.06	184571.39	24.93
5	7	1	14	1	MHK	COUP	76533.32	184571.35	24.97

Figuur 45. Lijst van de genomen stalen.

Staalnummer 1

Dit staal werd genomen uit het spoor S5 en meer bepaald uit de onderste houtskoolrijke lens. Het spoor kan geïnterpreteerd worden als een haardkuil (zie 1.4.6.). Uit de lens werd een houtskool monster genomen dat aangewend kan worden ten behoeve van ¹⁴C datering. Een ¹⁴C datering zou een absolute datering van het spoor kunnen aanreiken. Echter als gevolg van de afwezigheid van andere gerelateerde sporen en/of structuren in de omgeving van dit spoor is het potentieel op kennisvermeerdering miniem. Er wordt daarom beslist om geen verder onderzoek uit te voeren op dit staal.

Staalnummer 2 en 3

Deze stalen werden genomen uit S4. Dit spoor kan vermoedelijk geïnterpreteerd worden als waterkuil (zie 1.4.6.). Om die reden werden in het profiel twee pollenbakken geslagen (staalnummer 2 en 3) ten behoeve van palynologisch onderzoek. Dergelijk onderzoek kan meer informatie verschaffen over het landschap in een bepaald tijdsbestek. Er wordt besloten om geen verder onderzoek uit te voeren op deze stalen. Het spoor kon niet gedateerd worden. Bovendien zullen de pollen (indien aanwezig) vermoedelijk niet goed bewaard zijn. Pollen moeten bij voorkeur onder de grondwatertafel bewaard zijn gebleven. Dit was bij dit spoor niet geval.

Staalnummer 4 en 5

De stalen 4 en 5 werden genomen uit spoor S14. Dit spoor kan geïnterpreteerd worden als een houtskoolmeiler (zie 1.4.6.). Dergelijke houtskoolmeilers worden in verband gebracht met de ontginningsfase van een bepaald gebied of regio en kunnen veel informatie verschaffen over de historiek van het landschapsgebruik. Hoewel het zeer verspreid gelegen structuren betreft, bevatten ze dus wel degelijk enige informatie en ook potentieel tot kennisvermeerdering. Uit de vulling werd telkens 10l (20l in totaal) genomen ten behoeve van anthracologisch onderzoek en 14C datering. Concreet kan een 14C-dateringsonderzoek meer inzicht verschaffen in de datering van de ontginning, terwijl anthracologisch onderzoek meer informatie kan genereren over de landschapshistoriek op lokaal en supraregionaal niveau door de determinatie van de specifiek gebruikte houtsoorten.

1.4.6 Gemotiveerde tekstuele inschatting van de datering en interpretatie van de archeologische site, op basis van sporen en vondsten

1.4.6.1 (Post)middeleeuwse percelering

Uit het proefsleuvenonderzoek blijkt dat het plangebied vermoedelijk lang als akkerland in gebruik is gebleven. Getuige daarvan zijn de verschillende perceelgrenzen/afwateringsgrachten. Het ging om sporen S8, S9, S10, S11, S12 en S13. S11 en S13 komen overeen met een NW-ZO georiënteerde perceelgrens op de Atlas der buurtwegen. Ook S12 kwam na projectie overeen met een perceelgrens op dezelfde kaart.

Nabij de Lapperbeek werd S4 aangetroffen, deze kon echter niet worden gedateerd. S4 is vermoedelijk een waterkuil gezien de vorm. De kuil was uitgegraven tot op het niveau van de grondwatertafel. De waterkuil was een manier om gemakkelijker water te kunnen aanwenden om bvb. het vee te drinken te geven.

1.4.6.2 Ambachtelijke activiteiten

S5 heeft de morfologie van een haardkuil. In de vulling werd verbrande leem aangetroffen, wat wijst op een *in situ* verbranding. De haardkuil kon echter niet gedateerd worden. Door de afwezigheid van sporen die in relatie met de haardkuil kunnen gebracht worden is het moeilijk om een verdere interpretatie aan dit spoor te geven.

S14 was een houtskoolmeiler. In dergelijke sporen werd houtskool voor bvb. ijzerproductie gebrand. Rondom het spoor werd een vrij groot kijkvenster opgelegd omdat dergelijke structuren soms in groep voorkomen. Het bleek echter een geïsoleerd geval te zijn. Verder onderzoek op dit spoor kan informatie verschaffen over bvb. het bosbestand in de regio.

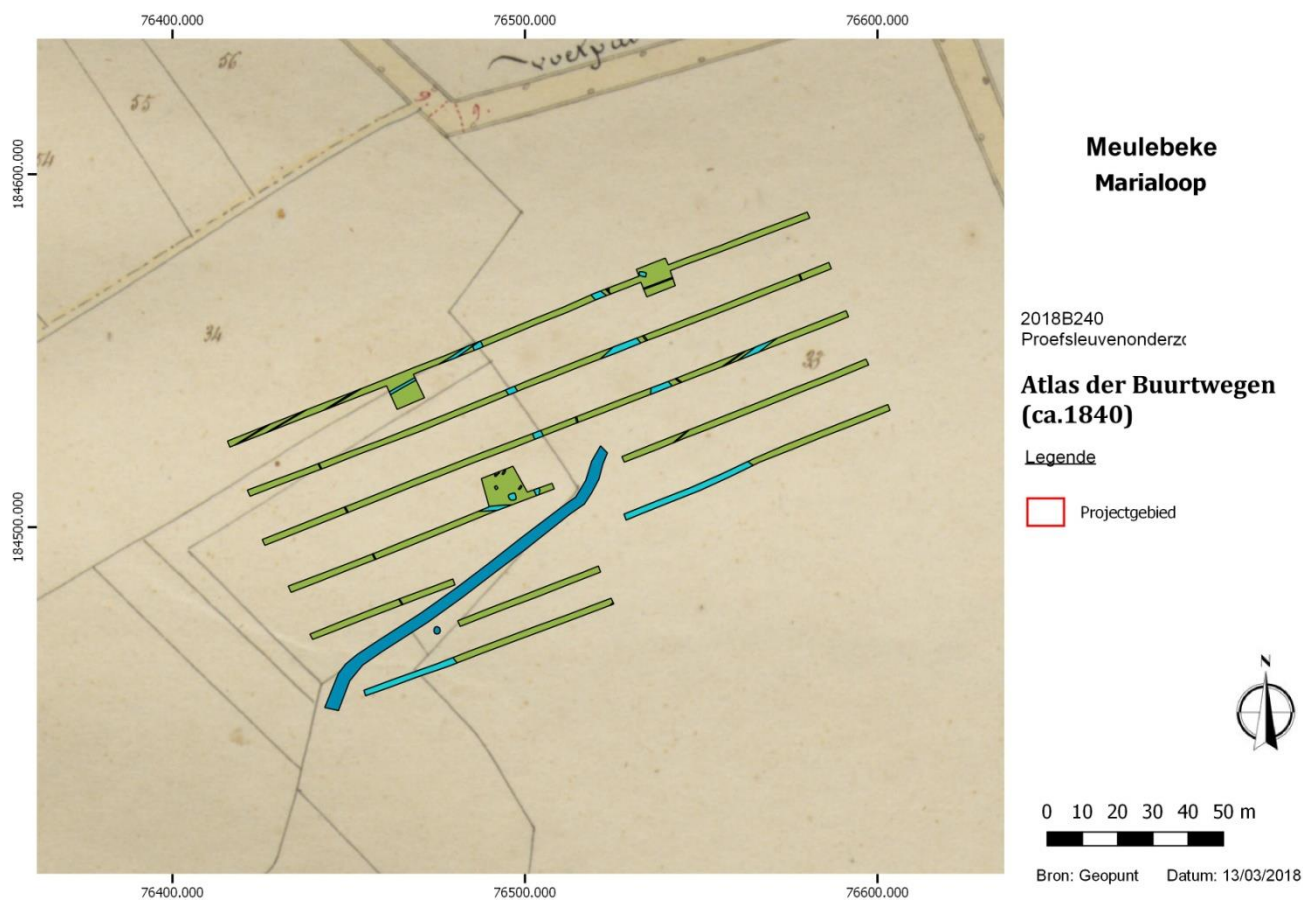
1.4.6.3 Conclusie

De geattesteerde sporen getuigen van landschapsindeling, vermoedelijk daterend van na de middeleeuwen. In totaal werden drie relevante sporen aangetroffen, een waterkuil, een haardkuil en een houtskoolmeiler. De houtskoolmeiler en meer bepaald de monsters uit dit spoor hebben potentieel op kennisvermeerdering.

Alhoewel enkele sporen werden aangetroffen tijdens het archeologisch proefsleuvenonderzoek wordt er geen verder archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem geadviseerd. Een vervolgonderzoek in

de vorm van een opgraving zou een te hoge kost met zich meebrengen ten opzichte van de kennisvermeerdering.

Figuur 46. Projectie van het sleuvenplan op de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840).

1.4.7 Tekstuele inschatting van de interpretatie van de aard en mogelijke betekenis van de archeologische site, onder meer in confrontatie met de op voorhand geformuleerde vraagstellingen en verwachtingen.

-wat zijn de waargenomen bodemhorizonten, beschrijving + duiding?

In de meeste gevallen werd een A-C bodemopbouw herkend (Profielen 1, 3, 5 en 7). De bouwvoor of A-horizont had een donkerbruine kleur en was sterk humeus. De dikte van deze horizont kon variëren tussen 20 en 40 cm. Onder deze horizont bevond zich de C-horizont of onaangeroerde grond. Deze had een geelbeige kleur en was sterk zandig. Op profielen 2 en 4 kon een lichtjes andere situatie herkend worden. Op deze profielen werd een vrij dik ophogingspakket (1m) aangetroffen. Onder dit ophogingspakket zat een vrij humeuze donkerbruine laag (laag S1, circa 20cm dik) dat als vegetatiehorizont geïnterpreteerd kan worden. Onder deze bedekte vegetatiehorizont kon de gereduceerde, blauwgrijze en zandige C-horizont herkend worden.

-in hoeverre is de bodemopbouw nog intact? Zijn er tekenen van erosie? Is er sprake van een grote mate van verstoring door de aanwezige bebouwing en sloop?

Over het algemeen werd een vrij intacte bodemopbouw aangetroffen. Ter hoogte van de Lapperbeek werd een vrij dik ophogingspakket aangetroffen. Onder dit ophogingspakket werd de intacte bodemopbouw aangetroffen.

-kunnen uitspraken gedaan worden over het al dan niet aanwezig zijn van (een) begraven bodem(s)?

Ter hoogte van profielen 2 en 4 werd een ophogingspakket bovenop de originele bodem aangetroffen.

-zijn er (nog) bodemsporen aanwezig? In welke mate zijn ze natuurlijk of antropogeen? Beschrijf.

In totaal werden 14 sporen aangeduid. Twee sporen, S6 en S7, waren natuurlijk van aard. De rest van het sporenbestand was antropogeen en bestond uit volgende categorieën: grachten, waterkuil, haardkuil en houtskoolmeiler.

-wat is de bewaringstoestand van de sporen?

Het sporenbestand was relatief goed bewaard.

-kunnen de bodemkundige vaststellingen gerelateerd worden aan de eventuele afwezigheid van antropogene sporen?

Niet van toepassing.

-wat is de relatie tussen de bodem en het landschap?

De bestudeerde bodemprofielen vallen binnen het verwachtingspatroon. Onder de bouwvoor zat de eolische sequentie.

-maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?

De aangetroffen sporen konden niet aan een structuur worden toegewezen.

-kan op basis van het gerecupereerde materiaal een uitspraak gedaan worden over datering of fasering? Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

Niet van toepassing

-kan op basis van de waargenomen archeologische fenomenen een uitspraak gedaan worden over de aard en omvang van de menselijke aanwezigheid?

Er werd een minieme menselijke aanwezigheid binnen het plangebied vastgesteld (voor wat betreft de oudere periodes). Vermoedelijk was het plangebied lang in gebruik als akkerland, getuige daarvan zijn de verschillende perceelsgrenzen aangetroffen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

De aanwezigheid van een houtskoolmeiler en een haardkuil wijst op enige (ambachtelijke) activiteit binnen het plangebied en kan wijzen op een bosbestand binnen het plangebied of in de omgeving van het plangebied. Op de Ferrariskaart uit 1777 staat bovendien een deel van plangebied gekarteerd als bos.

-zijn er indicaties die wijzen op de inrichting van een erf of nederzetting? Op welke manier is het erf/nederzetting en het omliggende cultuurlandschap ingericht?

Er zijn geen dergelijke indicaties.

-zijn er indicaties voor de inrichting van een funeraire ruimte?

Er zijn geen dergelijke indicaties.

-indien er sprake is van begravingen: wat is de omvang? Hoeveel niveaus? Geschatte aantal individuen?

Niet van toepassing

-wat betekenen de gegevens mogelijk voor de aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale geschiedenis?

Uit het onderzoek bleek dat binnen het plangebied geen oude menselijke bewoning aanwezig was. Vermoedelijk was het plangebied lang in gebruik als akkerland. Een verder onderzoek met ingreep in de bodem betreffende het plangebied is niet noodzakelijk en zou niet leiden tot een vermeerdering van de kennis. Wel moet op één spoor, namelijk de houtskoolmeiler, een vervolgonderzoek uitgevoerd worden in de vorm van een 14C-onderzoek en een anthrologisch onderzoek.

-voor waardevolle vindplaats(en) die bedreigd worden door de geplande werkzaamheden: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maw is behoud in situ mogelijk?)

Niet van toepassing

-voor bedreigde waardevolle vindplaatsen die niet in-situ bewaard kunnen blijven:

° *wat is de ruimtelijke afbakening (in X, Y en Z coördinaten) van de zone(s) voor vervolgonderzoek?*

° *welke aspecten verdienen bijzondere aandacht?*

° *welke vraagstellingen zijn voor het vervolgonderzoek relevant?*

° *zijn er voor de beantwoording van de vraagstelling(en) natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke types staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?*

Niet van toepassing

1.4.8 Tekstuele inschatting van de bewaringstoestand van de archeologische artefacten

Niet van toepassing.

1.5 Beschrijving van de verdere aanpak

1.5.1 Tekstuele beschrijving van de aanpak voor het assessment

Op de monsters uit het spoor S14 dient verder onderzoek plaats te vinden in de vorm van een anthracologisch onderzoek en een 14C datering.

De bulkstalen zullen worden uitgezeefd door Ruben Willaert bvba. Er zal een staal van 1 liter apart gehouden worden als reservestaal. Het residu worden opgestuurd voor analyse. De stalen zullen door BIAx anthracologisch onderzocht worden met als doel de voormalige vegetatie in kaart te brengen. Het hout wordt op soort gedetermineerd. Daarnaast kan ook de structuur van de houtskool bestudeerd worden om de kwaliteit van het hout vóór het verbranden (insectenvraat en schimmels) en de impact van de verbranding zelf (hoge/lage temperaturen, secundair verbrand) na te gaan. Ook de verwerking van de fragmenten kan onderzocht worden, gezien dit informatie kan opleveren over gebeurtenissen na het verkolen (verplaatsing door wind, uitdroging, etc.). Het radiokoolstofonderzoek zal worden uitgevoerd door het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK). De bevindingen van alle onderzoeken zal in de vorm van een verslag worden aangeleverd.

1.5.2 Tekstuele actualisering van de onderzoeksvragen en onderzoeksdoelstellingen, inclusief bijkomende onderzoeksvragen, op basis van de vaststellingen bij het veldwerk

De onderzoeksvragen die bij het verder onderzoek beantwoord moeten worden zijn:

- Wat is de datering van het spoor?
- Welke kennis kan het anthracologisch onderzoek genereren over de landschapsontginning en de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welk kennispotentieel heeft de archeologische site op regionaal niveau en in breder perspectief?

1.6 Gemotiveerd voorstel over het bewaren of deponeren van het archeologisch ensemble als dat de voorstellen die erover geformuleerd zijn in de toelating wijzigt of aanvult

Niet van toepassing.

1.7 Samenvatting voor (niet-)gespecialiseerd publiek

1.7.1 Samenvatting gespecialiseerd publiek

De archeologische prospectie kadert binnen de geplande realisatie van een fabrieksuitbreiding te Meulebeke, provincie West-Vlaanderen. De opdrachtgever plant de uitbreiding van een bestaand bedrijfsgebouw. In functie van de bouw worden een aantal bodemingrepen voorzien. Deze betreffen het uitgraven van teelaarde, aanleg rioleringen, inplanting van betonvloer en funderingszolen en het uitgraven van twee laadkaaien, een vijver en een HWput. De oppervlakte van de geplande bodemingreep was 17 718m².

In totaal worden 7 sleuven aangelegd met een NO-ZW oriëntatie en drie kijkvensters. In totaal werd 2217m² aan sleuven opengelegd (of 14,4%) en 198 m² aan kijkvensters (of 1,3%). In totaal werd dus 15,7% van de onderzoekbare zone onderzocht, ruim boven de vooropgestelde 12,5%. De onderzochte zone was ook ruim voldoende om gefundeerde uitspraken te doen over de te nemen maatregelen.

In de meeste gevallen werd een A-C bodemopbouw herkend. De bouwvoor of A-horizont had een donkerbruine kleur en was sterk humeus. De dikte van deze horizont kon variëren tussen 20 en 40 cm. Onder deze horizont bevond zich de C-horizont of onaangeroerde grond. Deze had een geelbeige kleur en was sterk zandig. Op profielen 2 en 4 kon een lichtjes andere situatie herkend worden. Op deze

profielen werd een vrij dik ophogingspakket (1m) aangetroffen. Onder dit ophogingspakket zat een vrij humeuze donkerbruine laag (laag S1, circa 20cm dik) dat als vegetatiehorizont geïnterpreteerd kan worden. Onder deze bedekte vegetatiehorizont kon de gereduceerde, blauwgrijze en zandige C-horizont herkend worden.

In totaal werden 14 sporen aangeduid. Twee sporen, S6 en S7, waren natuurlijk van aard. De rest van het sporenbestand was antropogeen en bestond uit volgende categorieën: grachten, waterkuil, haardkuil en houtskoolmeiler. Uit het proefsleuvenonderzoek bleek dat binnen het plangebied geen oude menselijke bewoning aanwezig was. Vermoedelijk is het plangebied lang in gebruik als akkerland. Een verder onderzoek met ingreep in de bodem betreffende het plangebied is niet noodzakelijk en zou niet leiden tot een vermeerdering van de kennis. Wel moet op één spoor, namelijk de houtskoolmeiler, een vervolgonderzoek uitgevoerd worden in de vorm van een 14C-onderzoek en een anthroologisch onderzoek

1.7.2 Samenvatting niet-gespecialiseerd publiek

Naar aanleiding van een fabrieksuitbreiding te Marialoop, Meulebeke werd door de firma Ruben Willaert bvba een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Door middel van 7 sleuven werd de bodem onderzocht op eventuele archeologisch resten, resten van menselijke aanwezigheid op het desbetreffende plangebied. De resultaten van het proefsleuvenonderzoek maken duidelijk dat het plangebied geen intensieve bewoning heeft gehad. Wel werden verschillende grachten aangetroffen. Deze grachten kunnen geïnterpreteerd worden als oude perceelsgrenzen, deze staan meestal nog op oude kaarten afgebeeld. Verder leverde het archeologisch onderzoek nog een waterkuil op. Dergelijke kuilen werden gebruikt om op een gemakkelijk manier bvb. het vee van water te voorzien. In de buurt van de waterkuil werd ook nog een haardkuil ontdekt. Deze haardkuil kon echter niet met een andere structuur in verband gebracht worden. Als laatste leverde het proefsleuvenonderzoek nog een houtskoolmeiler of kolenbrander op. Dergelijk meilers kunnen in verband gebracht worden met bvb. ijzerproductie. Verder onderzoek op de vulling van deze houtskoolmeiler zal de archeologen informatie opleveren over het bosbestand in de regio.

1.8 Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2018

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt

Inventaris Onroerend Erfgoed

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.